

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

JAWNE

~~...~~
~~...~~

Egz. Nr 1

ZASADY, ORGANIZACJA I PROWADZENIE
DZIAŁAŃ RAJDOWYCH

Z A Ł A C Z N I K I

44258

WARSZAWA

LISTOPAD

1979

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

JAWNE

Egz. Nr 1

ZASADY, ORGANIZACJA I PROWADZENIE
DZIAŁAŃ RAJDOWYCH

Z A Ł A C Z N I K I

BIBLIOTEKA SZTABU GENERALNEGO WP
Kuchnia Wojska Polskiego

44258

WARSZAWA

LISTOPAD

1979

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1999 roku
art. 86 ust. 2
(Dz.U. RP Nr 11 poz. 95)

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

Egz. nr 1..

1. Wykaz literatury
2. Technika badań
3. Przykłady historyczne prowadzenie działań rajdowych
4. Działanie OW w celu izolacji sił nieprzyjaciela /schemat/
5. Głębokość działania OW /schemat/
6. Podstawowe dane o obiektach nieprzyjaciela /tabela/
7. Ocena obiektów nieprzyjaciela.
8. Schemat rozmieszczenia SNJ
9. Schemat rozmieszczenia baterii IARS
10. Schemat rozmieszczenia stanowisk dowodzenia.
11. Schemat systemu logistycznego i KSD
12. Schemat rozmieszczenia składu amunicji specjalnej.
13. Ugrupowanie rakiet przeciwlotniczych /schemat/.
14. Elementy ugrupowania KA /NZ/ w obronie niszczone przez OW metodą rajdową /schemat/.
15. Ugrupowanie OW podczas marszu /podejścia/ do obiektu w celu jego zniszczenia /schemat/.
16. Sposób działania OW metodą rajdową podczas niszczenia baterii Honest John nieprzyjaciela /w natarciu/ /schemat/.
17. Sposób działania OW metodą rajdową podczas niszczenia lotniska nieprzyjaciela /w natarciu/ /schemat/.
18. Sposób działania OW metodą rajdową podczas niszczenia stanowiska dowodzenia brygady /dywizji/ nieprzyjaciela /w obronie/ /schemat/.
19. Działanie 32 pcz jako OW metodą rajdową w ćwiczeniu "Szop-78" /SOW/ /schemat/.

Wykonano w 3 egz.

Egz. Nr 1-3 Bibl.Gł.OZS
Wyk. płk T.Wójcik, kpt.J.Zieliński
Druk.E.K.
Nr ks.masz.Pf79/KTO

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Instytutu Zbiórów Specjalnych
Nr ewid. 44258

WYKAZ LITERATURY

I. Podręczniki i monografie:

1. EDWARDS R.: German airborne troops 1936-1945 London 1974 r.
2. GORBONOW W.: Smieleczaki. Otrjad osobowo naznaczenija
Moskwa 1966 r.
3. GUDERIAN H.: Panzer-Marsch. Munchen 1957 r.
4. JAKUBOWSKI J.: Ziemia w ogniu. Wydawnictwo MON. 1976 r.
5. RONDT P.: Le raid de Samon et el conflict arabo-izraelien.
Rev.de Defense National 1967 r.
6. KOŁODZIEJCZAK B.: Co będzie jutro. Wydawnictwo MON 1976 r.
7. KOROLKOW N.: Głubokij rejd. Moskwa 1967 r.
8. KUROWSKI Cz.: Działania partyzanckie. Wydawnictwo MON 1975 r.
9. KOZIEJ St.: Prowadzenie działań bojowych przez OW dywizji.
Rozprawa doktorska. Wyd.ASG WP 1976 r.
10. SIKORSKI J.: Zarys historii wojskowości powszechnej.
Wydawnictwo MON 1972 r.
11. WERBZYCHORA J.: Karpacki rajd. Warszawa 1951 r.

II. Artykuły w czasopiśmie polskich i zagranicznych

1. BIDZIŃSKI B.: Natarcie ZT w oddaleniu od sił głównych
związku operacyjnego. Myśl Wojskowa Nr 4/1964 r.
2. Boewy dejstwa w tyżu protivnika /Działania bojowe na
tyłach przeciwnika/ Wojenny Zarubieźnik Nr 4/1971 r.
3. DEGA Cz.: Zwalczanie taktycznych i operacyjno-taktycznych
środków napadu jądrowego w armijnej operacji naczepnej.
ASG, Warszawa 1974 r.
4. Działania bojowe na tyłach przeciwnika. Wojskowy Przegląd
Zagraniczny Nr 6/1971 r.

5. DZIENISIEWICZ E.: O użyciu śmigłowców szturmowych w natarciu związku taktycznego - na korzyść oddziału wydzielonego. Myśl Wojskowa Nr 7/1978 r.
6. HERMAN H.: Doświadczenia wojsk radzieckich w zakresie planowania i organizacji działań pościgowych w latach 1944-45. Myśl Wojskowa Nr 2 i 7/1977 r.
7. KARPINSKI A.: Doświadczenia z działań 2 Armii Pancernej Gwardii w operacji brzesko-lubelskiej I Frontu Białoruskiego. Myśl Wojskowa Nr 11/78 r.
8. KOWALEWICZ J. Tyżowe zabezpieczenie działań rajdowych. Myśl Wojskowa Nr 1/1976 r.
9. KOŁODZIEJCZAK B.: Interesująca i pouczająca dyskusja. Żołnierz Wolności Nr 79 z dnia 31 marca 1978 r.
10. KOZIEJ St.: Działania rajdowe. Myśl Wojskowa Nr 5/1977 r.
11. KOZIEJ St.: Ciężkość oddziaływania na przeciwnika podczas natarcia. Myśl Wojskowa Nr 5/1978 r.
12. KOZIEJ St.: Współdziałanie oddziału wydzielonego z desantem taktycznym. Przegląd wojsk lądowych Nr 10/1978 r.
13. KOZIEJ St. Przenikanie oddziałów wydzielonych w głąb ugrupowania przeciwnika. Myśl Wojskowa Nr 12/1978 r.
14. KORZUN L.: Samodzielne działanie wojsk w pościgu. Myśl Wojskowa Nr 11/1978r.
15. LEWANDOWSKI J. Szkolenie pododdziałów piechoty do działań w ugrupowaniu nieprzyjaciela. Dodatek do "Przeglądu Wojsk Lądowych" Nr 6/1969 r.
16. ŁANCUCKI E.: Opanowanie lotnisk nieprzyjaciela przez wojska lądowe w toku działań zaczepnych prowadzonych na północno-nadnadrzkiem kierunku operacyjnym. Rozprawa doktorska. ASG, Rembertów 1964 r.

17. MOLL Cz.: Słowo o renesansie zagonów. Żołnierz Wolności Nr 237 z dnia 2.11.1976 r.
18. MUTH A. ZATKA Cz.: Organizacja walki i sposoby wykonywania zadań przez oddziały rajdowe w natarciu. Myśl Wojskowa Nr 4/1978 r.
19. OCZKOWSKI J.: O działaniach rajdowych. Myśl Wojskowa Nr 5/1978 r.
20. SKAŁSKI J.: Zwalczanie taktycznych środków napadu jądrowego przez oddziały wydzielone. Przegląd Wojsk Lądowych" Nr 5/1966 r.
21. SKORODUNOW W.: W stremitełności dejstwi - żalg uspiecha w boju, /gwaktowność dziazań - gwarancją sukcesu/ Wojenny wiestnik Nr 5/1973 r.
22. SOKOŁOWSKI J. Użycie desantu taktycznego do niszczenia sił i środków radioelektronicznych nieprzyjaciela. Myśl Wojskowa Nr 10/1977 r.
23. SOROKA St.: Wnioski i doświadczenia z Bliskiego Wschodu. Przegląd Wojsk Lądowych Nr 6,7,8/1973 r.
24. SZYMCZAK Z.: Niektóre problemy związane z działaniem OW. Myśl Wojskowa Nr 10/1974 r.
25. SZYMCZAK Z.: Kompanie czołgów jako OW w dzień i w nocy. Przegląd Wojsk Lądowych Nr 12/1973 r.
26. SZYSZKOWSKI J.: Przenikanie obrony nieprzyjaciela - sposoben dziazań zaczepnych. "Żołnierz Wolności" Nr 32 z dnia 6.02.78 r.
27. URLIŃSKI R.: Działanie rajdowe oddziału wydzielonego. Myśl Wojskowa Nr 11/1977 r.
28. WOJNOW P.: Działanie bojowe dywizji w oderwaniu od sił głównych armii. Myśl Wojskowa Nr 4/1972 r.

29. WONTRUCKI Z.: Oddziały rajdowe na współczesnym polu walki. Żołnierz Wolności Nr 131 z dnia 17.06.1978 r.
30. WONTRUCKI Z.: Pododdział jako oddział rajdowy w natarciu. Przegląd Wojsk Lądowych Nr 3/1978 r.
31. WONTRUCKI Z.: Kompania piechoty jako oddział rajdowy w natarciu. Przegląd Wojsk Lądowych" Nr 9/1977 r.
32. WOJCIK T.: Prowadzenie działań rajdowych. Przegląd Wojsk Lądowych Nr 12/1978 r.
33. WOJCIK T.: Tezy na sympozjum naukowe nt.: "Możliwości i sposoby prowadzenia działań rajdowych".Wyd.ASG WP 1978 r.
34. WOJCIK T.: Uwagi dotyczące sympozjum naukowego. Dodatek do Zeszytu Naukowego ASG WP nr 4/1978 r.
35. WOJCIK T.: Referat główny do dyskusji na sympozjum naukowe nt.: "Organizacja i prowadzenie działań rajdowych". Dodatek do Zeszytu Naukowego ASG WP nr 4/1978 r.
36. ZAPOLSKI St.: Czwarta wojna arabsko-izraelska. Nowe drogi Nr 1/1977 r.

III. Inne wydawnictwa: _

1. KACZOREK J.: Zasady organizacji i prowadzenia działań bojowych przez KPanc /grupa szybka/ w operacyjnej głębokości obrony nieprzyjaciela. Skrypt ASG 1976 r.
2. KOZIEJ St.: Prowadzenie działań bojowych przez DN dywizji w pościgu. Rozprawa doktorska. ASG 1976 r.
3. KOZIEJ St.: Sposoby przedostawiania się oddziałów wydzielonych wysyłanych w toku pościgu na tyły nieprzyjaciela. Zeszyt naukowy Nr 3/1978 r.
4. KOZIEJ St.: Właściwości czasowo-przestrzennych wskaźników możliwości bojowych oddziałów wydzielonych w pościgu. Zeszyt naukowy nr 2/1978 r.

5. KUBAJEWSKI D.: Działania partyzanckie. Zeszyt naukowy Nr 3/1974 r.
6. KUCZAK E. Specyfika zabezpieczenia tyłowego działań nieregularnych. Skrypt WSOSK. Poznań 1976 r.
7. MACKIEWICZ R.: Właściwości działania oddziału wydzielonego w natarciu. Skrypt ASG 1975 r.
8. OCZKOWSKI J.: Możliwości i sposoby prowadzenia działań przez oddział rajdowy w składzie wzmocnionego batalionu wyposażonego w BWP. Praca roczna kursowa. Skrypt ASG 1977 r.
9. FRAGŁOWSKI A. Zagon na KORSTEN. Przegląd kawaleryjski Nr 3 z 1936 r.
10. WIESIOŁEK J. Wnioski i doświadczenia z ćwiczenia taktycznego "KLON-77". Myśl Wojskowa /tajne/ Nr 2/1978 r.

TECHNIKA BADAŃ

1. Przedmiot badań, problem badawczy i jego charakterystyka

Przedmiotem badań zespołu były zjawiska współczesnej walki ogólnowojskowej, występujące jako rezultat działań sił i środków specjalnie przeznaczonych do zwalczania pododdziałów /oddziałów/ i obiektów w ugrupowaniu nieprzyjaciela poprzez napady i zasadzki, które umownie nazwano działaniami rajdowymi.

Celem badań było poznanie istoty działań rajdowych na tle walki oddziałów i związków taktycznych, określenie ich treści, a także zasad ich organizowania i prowadzenia.

Głównym problemem badawczym była odpowiedź na pytanie: Co to są działania rajdowe oraz jak je organizować i prowadzić, aby optymalnie wykorzystać posiadane siły i środki w walce? Analiza problemu badawczego pozwoliła sformułować kolejne pytanie /szczegółowe problemy badawcze/:

1. Jaka jest istota działań rajdowych na tle walki oddziałów i związków taktycznych?
2. Co jest treścią działań rajdowych i jakie są formy i sposoby ich prowadzenia?
3. Jakie są zasady organizacji i prowadzenia działań rajdowych we współczesnych warunkach taktyczno-operacyjnych i organizacyjnych?
4. Jakie konsekwencje powodują działania rajdowe w zakresie dowodzenia i zabezpieczenia działań bojowych szczeblem organizującym je?

Działania rajdowe mają charakter historyczny. Są one wynikiem zmian zachodzących w taktyce i satace operacyjnej i powstały w określonych warunkach historycznych. Ten historyczny charakter działań rajdowych implikuje kolejne pytania pracy:

1. Jaka była istota, treść oraz rezultaty działań rajdowych prowadzonych w dotychczasowych konfliktach zbrojnych ?
2. Jakie wnioski i doświadczenia wypływają z działań rajdowych prowadzonych podczas ćwiczeń z wojskami ?
3. Jakie są perspektywy działań rajdowych po opracowaniu ich teorii i zastosowaniu jej w praktycznym szkoleniu wojsk ?

Rozwiązanie problemu badawczego ma znaczenie użytkowe. Aktualnie w wojskach istnieje duże "zapotrzebowanie" na teorię działań rajdowych, których celowość prowadzenia nigdzie nie jest kwestionowana, a zrozumienie istoty i zasad ich organizowania niejednolita i kontrowersyjna.

2. Hipoteza robocza

Działania rajdowe to rodzaj działań uzupełniających prowadzonych przez oddziały i związki taktyczne, których istota polega na wykonaniu zaskakujących uderzeń i rozbiciu /zniszczeniu w ugrupowaniu nieprzyjaciela określonych jego pododdziałów /oddziałów/ lub obiektów przez wydzielone w tym celu siły samodzielnie lub w połączeniu z desantem taktycznym poprzez napady i zasadzki przy bezpośrednim /pośrednim/ wsparciu ogniowym /jądrowym/ sił głównych.

Treścią działań rajdowych jest zwalczanie środków napadu jądrowego nieprzyjaciela, niszczenie jego punktów elaboracji rakiet jądrowych, składów amunicji specjalnej, punktów dowodzenia i systemu logistycznego oraz obiektów komunikacyjnych i innych.

Dezorganizując system ognia, dowodzenia i logistyczny nieprzyjaciela, działania rajdowe ograniczają znacznie jego zdolność bojową. W określonych sytuacjach taktyczno-operacyjnych, kiedy stosowane działania bojowe nie zapewniają uzyskania celu walki,

prowadzenie działań rajdowych jako działań uzupełniających, może przyczynić się do ułatwienia jego osiągnięcia.

Dlatego też, w ogólnym systemie zwalczania przeciwnika mają one znaczny udział i ich prowadzenie jest niezbędne, zarówno w natarciu, jak i obronie.

Potrzeba organizacji i prowadzenia działań rajdowych powinna wynikać z konieczności zwalczania nieprzyjaciela tym rodzajem działań bojowych, a realizacja ich winna spoczywać na oddziałach wydzielonych, rozszerzając ich tradycyjny /klasyczny/ zakres działań.

Jako formy działań rajdowych uznano:

- "rajd" na kierunku działania oddziału wydzielonego;
- "wypadek rajdowy";
- "rajd" w rejonie.

Podstawowymi sposobami prowadzenia działań rajdowych są zasadzki i wypadki.

Efektywność działań rajdowych wymaga dalszych udoskonaleń w zakresie dowodzenia i zabezpieczenia działań bojowych oddziałów wydzielonych, szczególnie w kierunku ich usanodzielnienia i przedłużenia czasu działań w oderwaniu od sił głównych.

Historyczne przykłady potwierdzają, że działania rajdowe w znacznym stopniu przyczyniły się do odniesienia zwycięstwa w walce, ją dynamizowały i likwidowały impas, gdy działania stron nie przynosiły rozstrzygnięcia. Prowadzone ćwiczenia z wojskami i szkieletove w ASG WP wykazują, że działania rajdowe mogą i powinny uzupełnić wachlarz dostępnych dowódcy środków i sposobów oddziaływania na nieprzyjaciela w celu osiągnięcia nad nim zwycięstwa.

Rozwiązanie teoretyczne problemu działań rajdowych ujednoczenie w wojskach poglądów co do ich organizacji i prowadzenia, przyczyni się do podniesienia efektywności wykorzystania przez dowódców potencjalne siły i ognia do uzyskania przewagi nad nieprzyjacielem, a tym samym do uzyskania celu walki.

3. Metody, techniki i narzędzia badawcze oraz teren badań.

Ogólną metodą badawczą zastosowaną w pracy była dialektyka marksistowska. Ukierunkowywała ona badania od zjawisk zewnętrznych walki w ugrupowaniu nieprzyjaciela do ich istoty /w tym i istoty działań rajdowych/, od konkretnej rzeczywistości działań do abstrakcyjnych określeń /pojęć/ oraz od tych określeń do konkretnej teorii działań rajdowych.

Roboczymi metodami badawczymi były:

a/ metoda historyczna - pozwalająca ujawnić więzi między starym i nowym w działaniach rajdowych wykryć ich rozwój na tle ogólnego rozwoju taktyki i sztuki operacyjnej;

b/ metoda obserwacji - bezpośrednia obserwacja przebiegu ćwiczeń pozwoliła poznać w praktycznym działaniu wojsk przejawianie się zjawisk działań rajdowych i ocenić przydatność ich występowania w ogólnym systemie walki z nieprzyjacielem.;

c/ metoda analityczno-syntetyczna - umożliwiająca teoretyczne uogólnienie materiału badawczego z ćwiczeń, samopozjów naukowych i literatury wojskowo-teoretycznej dotyczącej działań rajdowych.

Podstawowymi technikami badawczymi były:

- analiza krytyczna literatury wojskowo-teoretycznej, dotyczącej działań rajdowych;
- analiza treści wystąpień uczestników sympozjum naukowego w ASG WP;
- analiza dokumentacji ćwiczeń taktycznych.

Jako urządzenia badawcze zastosowano:

- arkusze badań organizacji i prowadzenia działań rajdowych podczas ćwiczeń /załączniki do drugiej części opracowania/;
- sprawozdania zespołów badawczych z przeprowadzonych badań podczas ćwiczeń /załączniki do drugiej części opracowania/.

Badania metodą obserwacji ćwiczeń taktycznych prowadzono na terenie POW /16 DPanc/ i SCW /11 DPanc/ oraz w ASG WP podczas ćwiczeń z wykorzystaniem pociągu i szkieletowych.

WYBRANE PRZYKŁADY HISTORYCZNE
PROWADZENIA DZIAŁAŃ RAJDOWYCH

I. We współczesnych konfliktach zbrojnych

We współczesnych konfliktach zbrojnych działania rajdowe prowadzone były zarówno na szczeblach taktycznych, jak i operacyjnych przez oddziały wydzielone o różnym działaniu.

Charakterystycznym przykładem prowadzenia działań rajdowych o znaczeniu taktycznym jest:

1. Opanowanie przełęczy na Wzgórzach Golan przez wojska izraelskie w czerwcu 1967 r. W tym celu użyto brygadę pancerną płk Alberta, która działając najkrótszą drogą górkimi ścieżkami miała włączyć się w obronę syryjską i zdobyć dwie umocnione wioski oraz uchwycić 10 km odcinek międzynarodowej szosy biegnącej przez te wzgórza.

Brygada pancerna płk Alberta wykonywała marsz dwoma ścieżkami w kolumnach batalionowych. Na czele kolumn były ozołgi, trały i spychacze, które torowały drogę siłom głównym brygady. Działania zaczepne wspierane były przez lotnictwo izraelskie przy pomocy pocisków raketowych i napalau.

Postawione zadanie BPanc działające jako oddział wydzielony wykonała w ciągu dwóch dni.

2. Zniszczenie egipskich wyrzutni rakiet przeciwlotniczych SAM-6 i artylerii ciężkiej na zachodnim brzegu Kanału Sueskiego w październiku 1973 r.

W czasie przeciwuderzenia dywizji gen. Shorona, po przekroczeniu Kanału Sueskiego wydzielono BPanc oraz współdziałający z nią desant taktyczny w sile batalionu piechoty, w celu zniszczenia rakiet przeciwlotniczych i baterii artylerii ciężkiej w rejonie smaki. BPanc działająca jako oddział wydzielony na kierunku wzdłuż Kanału Sueskiego zniszczyła współdziałając z desantem

taktycznym sześć wyrzutni rakiet przeciwlotniczych oraz 6-8 baterii artylerii ciężkiej.

Do działań rajdowych na szczeblu operacyjnym można zaliczyć działania ZT i oddziałów wojsk izraelskich w październiku 1973 r.^{x/}

W czasie boju spotkaniowego na Półwyspie Synaj w październiku 1973, gdy bitwa zaczęła powoli obracać się na korzyść wojsk izraelskich, zaczęli oni przygotowywać przeciwuderzenie w kierunku Kanału Sueskiego. Zamiar izraelskiego dowództwa polegał na przełamaniu obrony egipskiej /styk 2 i 3 armii egipskiej/ sforsowaniu Kanału Sueskiego i uchwyceniu przyczółka a następnie zniszczeniu znajdujących się tam stanowisk rakiet przeciwlotniczych i przecięciu dróg dowozu zaopatrzenia z Egiptu do 2 i 3 armii broniących się na Półwyspie Synaj. W tym celu 15 października izraelska kombinowana dywizja zmechanizowana /dca gen.Sharon/ składająca się z dwóch brygad pancernych i dwóch brygad piechoty zaatakowała na centralnym odcinku frontu synajskiego styk 2 i 3 armii egipskiej, uzyskując całkowite zaskoczenie. W celu szybszego wyjścia nad Kanał Sueski ze składu dywizji gen.Sharna został wysłany nocą 15 na 16 października silny oddział wydzielony w składzie dwóch batalionów piechoty, batalionu czołgów i dwóch baterii armat przeciwpancernych. Oddział wydzielony pod osłoną ciemności przerwał się do Kanału Sueskiego, sforsował go z marszu na czołgach pływających i transporterach w rejonie na północ od Wielkiego Jeziora Gorakiego.

Wykorzystując działania oddziału wydzielonego utworzone trzy punkty przeprawowe /most pontonowy/ i dwie przeprawy pływające/ po którym nocą z 16/17 października przeprowadzono na przyczółek dwie brygady /BPanc i BP/.

^{x/} płk Antoni Wolay. Węzłowe problemy użycia wojsk pancernych w rejonach lokalnych po II wojnie światowej. Skrypt ASG 1974 r.

W rezultacie tych działań utworzony został obszerny przyczółek, poczynawszy od Jeziora Gorzkiego do południowego skraju Semailii, o rozmiarach 20x15 km. Osiągnięty został pierwszy etap operacji polegający na opanowaniu przyczółka, zniszczeniu rakiet przeciwlotniczych SAM-6 oraz baterii artylerii ciężkiej.

Drugi etap - przecięcie dróg dowozu zaopatrzenia dla 3 armii oraz wyjście na tyły tej armii walczącej w południowej części, wschodniego brzegu Kanału Sueskiego, rozpoczęto 19 października siłami pięciu brygad, w tym trzech pancernych.

Skutki takiego działania stały się odczuwalne natychmiast. Armia egipska, zaczęła odczuwać brak paliwa i amunicji, której dowódca uzależniony był od funkcjonowania przepraw na kanale.

Braki w zaopatrzeniu, wyczerpanie załóg egipskich wielodniową walką oraz świadomość, że na ich tyłach na zachodnim brzegu Kanału znajduje się wojska izraelskie spowodowały gwałtowny spadek wartości bojowej armii egipskiej.

24 października wojska izraelskie dowodzone przez gen. Shorona opanowały Suez, okrążając 3 armię egipską.

II. W okresie II wojny światowej

W okresie II wojny światowej działania oddziałów wydzielonych stały się niejako prawidłowością i nieodłączną częścią działań zaczepnych. W Armii Radzieckiej powszechnie tworzy się oddziały wydzielone, które realizują dwie grupy podstawowych zadań:

- po pierwsze - opanowują i utrzymują określone obiekty, rubieże terenowe, przeprawy, węzły komunikacyjne i tp. do czasu podjęcia sił głównych;
- po drugie - w ramach ogólnych i typowych zadań dla oddziałów wydzielonych, prowadzą niejako "po drodze" działania rajdowe.

Do charakterystycznych przykładów prowadzenia działań rajdowych w różnej skali przez oddziały wydzielone, o różnorodnym składzie należy zaliczyć:

1. W operacji wiślańsko-odrzańskiej

3 APanc zorganizowała oddział wydzielony w składzie:

51 brygada pancerna, pułk czołgów i dział pancernych, batalion rozpoznawczy, batalion saperów, dywizjon artylerii raketowej "Katusze". Ponadto wzmocnione zostały tyły brygady.^{x/}

Oddział wydzielony otrzymał zadanie bojowe następującej treści: "nie angażując się w przewlekłe walki osiągnąć rubież Nioby, uchwycić ważne rubieże i utrzymać do czasu podejścia sił głównych armii. W głębi operacyjnej przecinać szlaki komunikacyjne nieprzyjaciela wojsk hitlerowskich oraz obiekty wojskowe".

Oddział wydzielony w dniu 12 stycznia 1945 wszedł do walki, wyprzedził oddziały piechoty 52A, po czym natknął się na zorganizowaną obronę 68 dywizji piechoty niemieckiej. W godzinach wieczornych wykonano przejścia w zaporach minowych i po zapadnięciu ciemności OW przekroczył obronę niemiecką. Po przebyciu 10 km OW natknął się na pułk moździerzy, który został w krótkim czasie rozбит.

Następnego dnia rano OW rozbił pułk czołgów, którego czołgi i transportery spalono. W podobny sposób zniszczono kolumnę artylerii ciężkiej. W godzinach przedpołudniowych 13 stycznia OW osiągnął rzekę Nidę, na której przygotowano miejsce do przepraw czołgów w bród dla sił głównych armii.

Wnioski:

1. Głębokość działania OW - 70 km od przedniego skraju.

^{x/} J. Jakubowski: Ziemia w ogniu. WGN 1974 rok.

2. Czas samodzielnej działalności OW - 1,5 doby
/od południa 12.1 do godzin wieczornych 13.1.

3. Duże efekty prowadzonych działań rajdowych:

- rozbicie pułku ozołgów nieprzyjaciela;
- zniszczenie pułku moździerzy i kolusny artylerii.

2. Działania rajdowe prowadzone przez oddziały partyzanckie

Działania rajdowe prowadziły również oddziały partyzanckie. Pomimo, że nie zalicza się działań partyzanckich do działań wojsk operacyjnych, zasługują one na uwagę, chociażby ze względu na pewną szanioną tych działań utożsamiających je z działaniami rajdowymi.

Do niezwykle ciekawych działań partyzanckich, mających w pewnym sensie charakter działań rajdowych zaliczyć można działania oddziału gen. Kowpaka.

Oddział partyzancki gen. Kowpaka w składzie czterech batalionów /1730 ludzi/ o następującym wyposażeniu:

- artyleria - dwie górskie armaty 76 mm, pięć ppano dział 45 mm, 32 rusznice, dziesięć moździerzy 82 mm i 42 granatniki;
- brpn strzelecka - ok. 200 km, 470 karabinów automatycznych i ok. 1000 km;
- środki łączności - 7 radiostacji małej mocy.

Oddział partyzancki działał na obszarze: Ukraina Zachodnia, Tarnopolszczyzna, okręg Lwowa, Pokucie, Bukowina, Huculoczyzna, górna część Węgier.

Podczas "rajdu" w okresie lata 1943 oddział:

- zniszczył mosty na rzekach Gnieznej, Złotej Lipie, Bystrzycy i Dniestrze;
- zniszczył pięć szybów naftowych;

- uszkodził i zniszczył czołgi niemieckiego pułku czołgów na szosie STANISŁAWOW-ŁWÓW;
- zestrzelił 8 Messerschmittów 110;
- na stacji OLEWSK rozbił dwa transporty wojskowe niemieckie, wiozące zaopatrzenie na front.

Straty poniesione przez oddział partyzantki - 1/3 stanu osobowego i część ciężkiego uzbrojenia.

Oddział partyzantki po dostaniu się w okrążenie wychodził z niego w następującym ugrupowaniu bojowym:

- na przedzie - szpica w sile kompanii;
 - awangarda - w sile batalionu;
 - siły główne - dwa bataliony, sztab baterii artylerii, oddział sanitarny i oddział gospodarczy;
 - arriergarda - batalion, który wysyłał czujki na tyły i skrzydła.
- Marsz wykonywano tylko nocą.

III. W okresie I wojny światowej

Charakterystycznym przykładem działań rajdowych jest zagon wykonany siłami korpusu w składzie 1 i 2 jazdy w czasie 8-12.10. 1920 r. tj. 5 dni.^{x/}

"Zagon" noszący niejako nazwę oddziału wydzielonego miał działać w następujący sposób:

wykorzystując lukę w ugrupowaniu nieprzyjaciela przejść niespodziewanie siłami korpusu w jego ugrupowanie działając: w pierwszym dniu - na wschód /by nie zdradzić właściwego celu działania/, a następnie - uderzyć w kierunku pñ.-wsch. na Korostan - ważny węzeł kolejowy i drogowy.

^{x/} płk dypl. Aleksander FRĄGŁOWSKI. Przegląd Kawaleryjski Nr 3 z 1936r. "Zagon na Korostan".

W trzecim dniu zagonu zdobyć Korostan tak, aby równocześnie odciąć odwrót siłom przeciwnika wycofującym się z miasta.

W tym celu: 1 dywizja nacierać od zachodu i pld.-zach.

2 dywizja - od północy i wschodu.

Atak przeprowadzić w godzinach nocnych w celu uzyskania zaskoczenia i uchronienie się od ognia pociągów pancernych.

Warunki terenowe:

Teren dogodny do wykonania zagonu z uwagi na częściowe zalesienie, co utrudniało przeciwnikowi prowadzenie rozpoznania lotniczego. Jednocześnie umożliwił ~~zabezpieczeniu~~ bezpośrednie wyjście na tyły przeciwnika bez poważniejszych walk.

Przebieg działań

W pierwszym i drugim dniu dywizje wykonując oraz przebywając średnio 45-50 km dziennie wysłane zostały podjazdy techniczne w celu zniszczenia torów kolejowych, by odciąć pociągi pancerne przeciwnika i przywóz posiłków do miasta. Schwytano jeńców, od których uzyskano dane o przeciwniku w Korosteniu i napływających posiłkach. Atak zostaje wykonany zgodnie z planem, po zniszczeniu stacji oraz mostu kolejowego oddziały wycofują się w zaplanowane uprzednio rejon, skąd ma być organizowany powrót.

Powrót zaplanowano najkrótszą drogą do rubieży styczności wojsk w następującym ugrupowaniu:

- trzy brygady jazdy w pierwszym rzucie w celu rozbicia silnego przeciwnika /7 dywizja/;
- jedna brygada w drugim rzucie - do osłony tyłów brygad i pierwszego rzutu.

Wnioski:

1. W ciągu 5 dni dywizje przebyły około 230 km;

2. Osiągnięto rezultaty operacyjne, rozbito siły dwóch dywizji przeciwnika oraz zniszczono węzeł drogowy w Korosteniu.
3. Straty własne - ok. 8% stanu korpusu.

IV. Historyczne przykłady

W historii sztuki wojennej znane są liczne przykłady prowadzenia działań rajdowych /zagonowych/ zwłaszcza w czasie kampanii prowadzonych przez Jana Sobieskiego i "potopu Szwedzkiego" - przez Stefana Czarnieckiego.

1. W 1672 w rejonie polsko-tureckiej

W roku 1672 armia turecka po zdobyciu Kamieńca oblegała Lwów, a sprzymierzone z nią siły tatarskie / Czembuty / w tym czasie napały na ziemie polskie, dokonując olbrzymich spustoszeń, biorąc głównie jasyr i łupy.^{x/}

W tej sytuacji Sobieski nie mogąc z braku sił rozpocząć ofensywy przeciw Turkom, podjął plan śmiałej akcji przeciw Tatarom.

Na czele 2.500-3.000 jazdy dragonów niszczył błyskawicznym pochodem spod Krasnegostawu na południe rozwijając kolejno Czembuty tatarskie. W przeciągu 9 dni wojska polskie przebyły 450 km przeważnie po złych drogach i bezdrożach rozbijając siły liczące ok. 20.000 Tatarów.

W operacji przeciw Tatarom Sobieski zastosował jedną z podstawowych metod walki - zaskakujący atak na kosze tatarskie /obóz główny/, które stanowiły podstawę działań przeciwnika. Z nich bowiem rozchodziły się i do nich wracały obciążone jasyrem i łupami Czembuty tatarskie.^{xx/}

^{x/} Zarys dziejów wojskowości polskiej do roku 1864. Tom II s.111-139
wydawnictwo MON 1966 r.

^{xx/} Historia wojskowości polskiej. Strona 180-192, Wydawnictwo MON
1972 r.

Taktyka działania wydzielonych sił jazdy polskiej polegała na tym, że najpierw straż przednia ustalała /rozpoznawała/ miejsce "Kosza", a następnie moment rozjęcia się Czambutów. Po rozpoznaniu obozu głównego Tatarów uderzano błyskawicznie wszystkimi siłami na "Kosz" likwidując go całkowicie. Dopiero po tym rozpoczynano walkę z Czambutami stosując metodę tzw. "wejścia w środek", pomiędzy drogi ich marszu i działając z położenia wewnętrznego rozbijano poszczególne Czambuty. Obowiązywała przy tym zasada atakowania wpraw słabszych Czambutów. Zwiększało to bowiem szanse jego zniszczenia, zania czambut sąsiedzi zdoła mu przyjść z pomocą.

Atak na "kosz" lub czambut przeprowadzono w dwóch rzutach - zawsze z zaskoczenia. Pierwszy rzut atakował w szyku rozproszonym i starał się jak najszybciej przeniknąć na tyły Tatarów. Jego zadaniem było dezorganizowanie i rozproszenie obrony nieprzyjaciela. Drugi rzut atakował już w szykach zwartych, systematycznie likwidując rozproszonych koczowników.

2. "Zagony" wykonywane przez Stefana Czarnieckiego

"działania zagonowe" wykonywane przez oddziały Stefana Czarnieckiego w okresie "potopu szwedzkiego" stały się niejako w "polską specjalnością".

Charakterystycznym przykładem działań rajdowych prowadzonych na tyłach nieprzyjaciela są działania oddziałów Stefana Czarnieckiego w 1655 roku.

W lipcu 1655 roku po kapitulacji wojsk polskich pod Ujściem, wojska szwedzkie rozpoczynają marsz na Warszawę. Czarniecki w tej sytuacji rozpoczyna działanie przeciwko Szwedom, stosując "działania zagonowe".

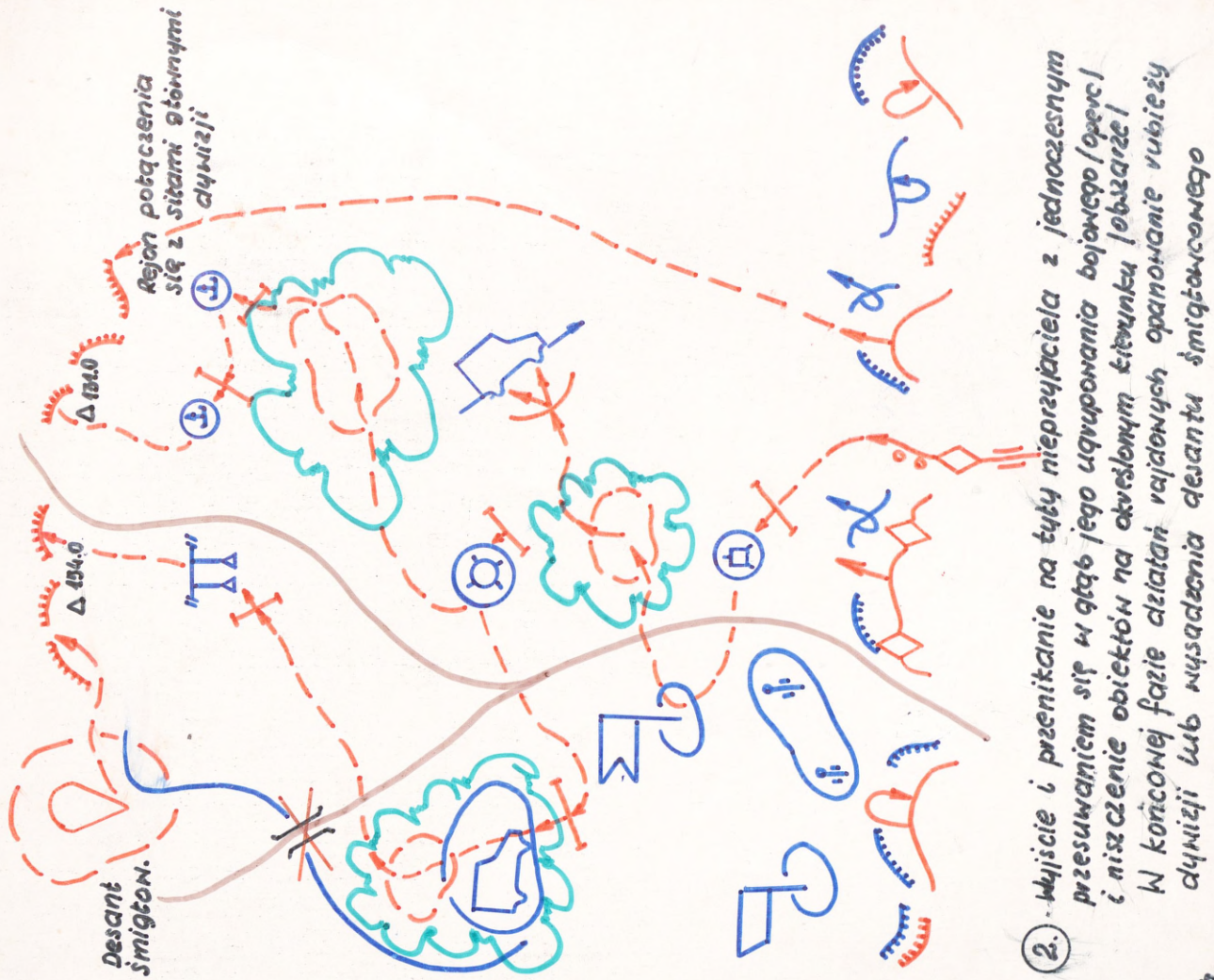
Taktyka działania Czarnieckiego polegała na nękanii armii szwedzkiej poprzez niszczenie oddziałów i rozbijanie taborów.

Stosując tę formę działań 2 września 1655 roku między Łowiczem a Łączycą rozbił kilka oddziałów polskiej szlachty, która przeszła na stronę szwedzką, a następnie - tabor szwedzki biorąc do niewoli ponad 100 Szwedów. Śmiałe wypadki Czarnieckiego znacznie opóźniały marsz wojsk szwedzkich na Warszawę, dając ją Obroncom czas na organizację obrony, jednocześnie utrzymywały Szwedów w ciągłej niepewności i w stałym zagrożeniu.

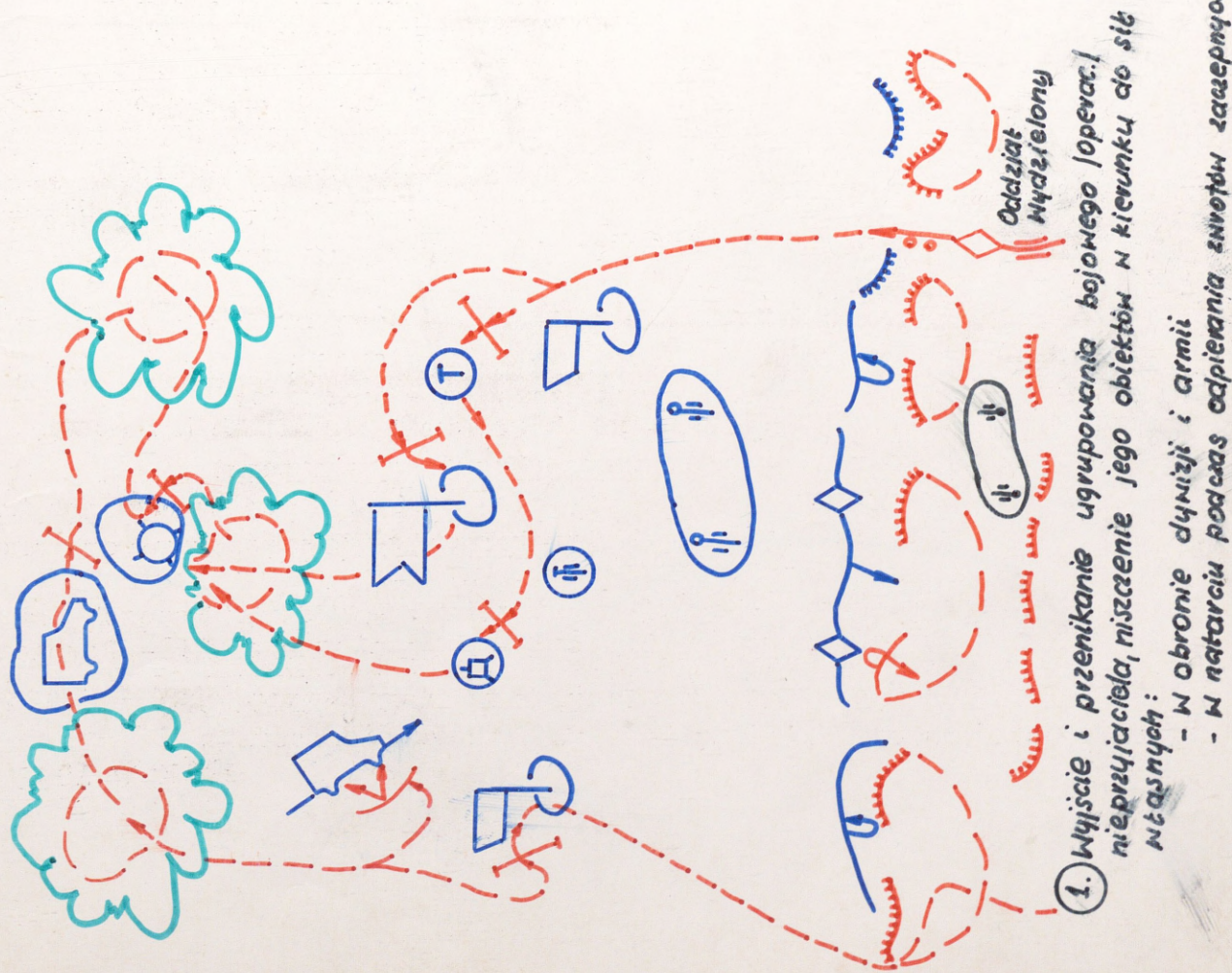
Kolejnym charakterystycznym przykładem "działań zagoniowych" wojsk Czarnieckiego był wypadek w dniu 11.09.1655 pod Rawą na tylną straż armii feldmarszałka Wittenberga ścigającego armię Jana Kazimierza w kierunku Krakowa. W czasie tego wypadku zabitych zostało 300 Szwedów, wzięto do niewoli siedmiu wyższych oficerów i zdobyto znaczne łupy.

Wypadek ten zmusił Karola Gustawa do opuszczenia Warszawy i udanie się z pomocą armii Wittenberga.^{x/}

ii/ -----
Studia i materiały do historii sztuki wojennej. Tom II str.235-237. Wydawnictwo MON 1956 rok.

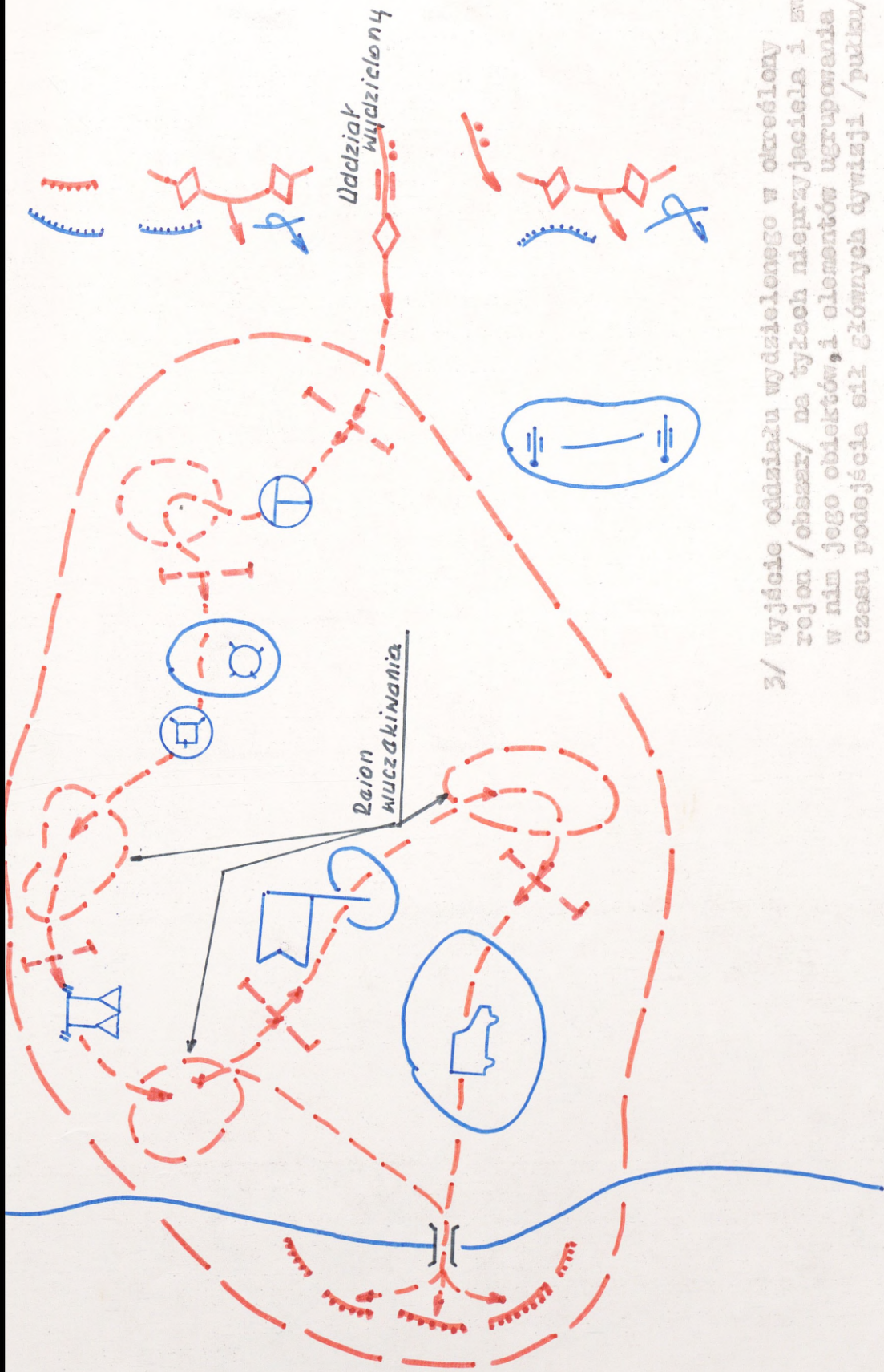

2. Wyjście i przenikanie na tyły nieprzyjaciela z jednoczesnym przesuwaniem się w głąb jego ugrupowania bojowego (operacj i niszczenie obiektów na określonym kierunku) (obszarce) W końcowej fazie działań rajdowych opróżnianie rubieży dywizji lub wysadzenia desantu śmigłowcowego

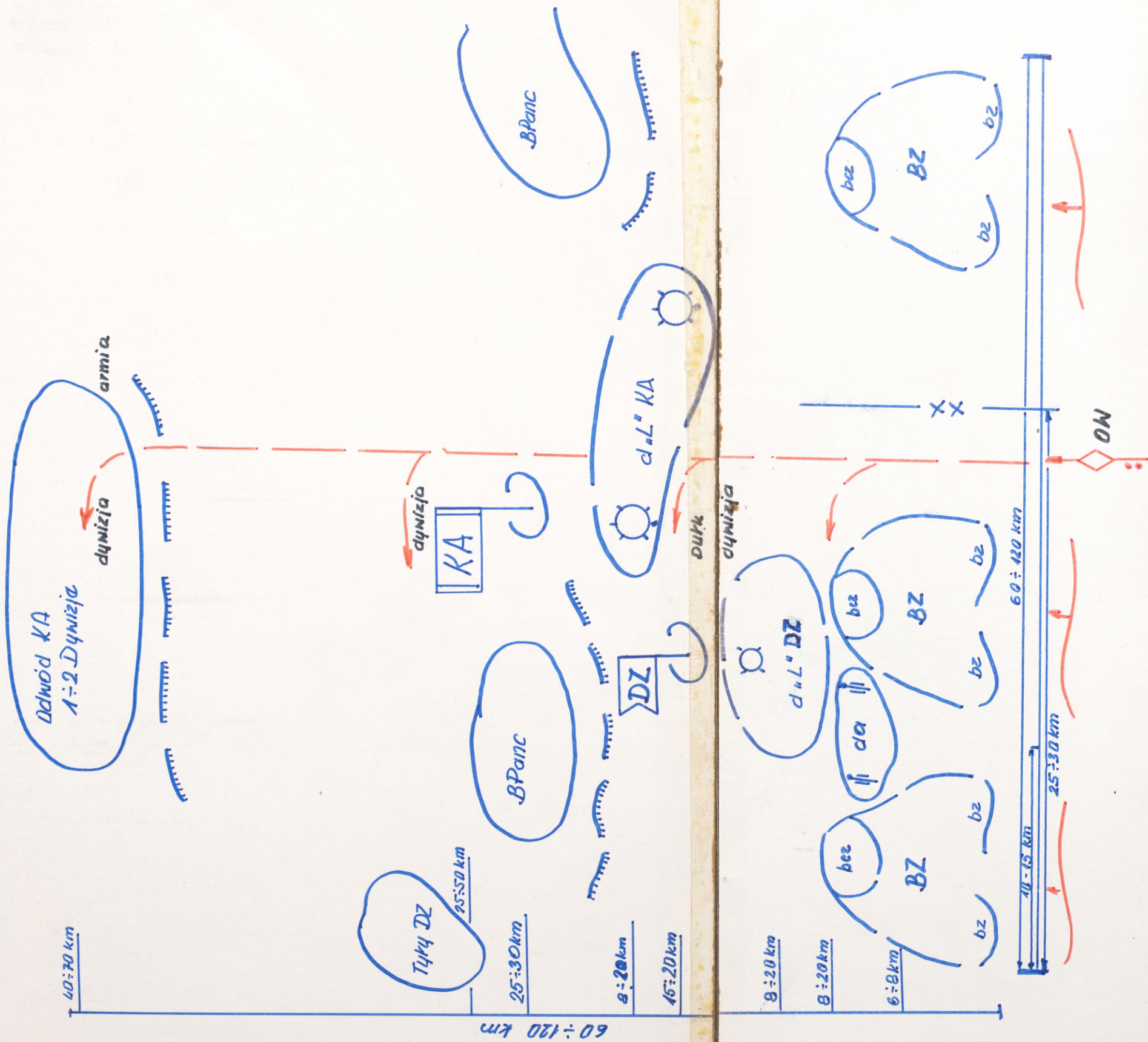

1. Wyjście i przenikanie ugrupowania bojowego (operacj i niszczenie obiektów w kierunku do się nętasnych: - W obronie dywizji i armii - W natarciu podczas odpierniania snówków zaczepnych

Oddział Wydzielony

3/ Wyjście oddziału wydzielonego w określony rejon /obszar/ na tyłach nieprzyjaciela i zwalczanie w nim jego obiektów, i elementów ugrupowania do czasu podejścia sił głównych dywizji /pułku/.

ZWAJAZANIA W CZASIE DZIAŁAŃ RAJDOWYCH

Nazwa obiektu	Stan etatowy	Siły ochrony w prze-liczeniu na pluton	Srodki ogniowe /wysze- /góln./	/ilość/	Powierz-chnia re- jonu zaj- mowana przez obiekt	Ilość elementów /zniszcz./niego skraju	Oddalenie obiektu od przed-	Uwagi
dywizjon hb155	560	10 i wię-cej	-broń maszyn. -panc.84mm -panc.44mm -hb 155	10 5 40 18	24 ha	5	4-5 km	trzy bnb, bdowndz. SD decy dywizjonu
bateria artyl. rakiet./wyrz./ 110mm		2-3	-broń maszyn. -pancerzow. -wyrzutn.110	2 3-4 8	8 ha	1	4-6 km	na SS przebywa nie dłużej niż 30'
bateria hb 203,2mm		3-4	-pancerzown. -hb 203,2	10 6	6 ha	1	6-8 km	
bateria "HJ"		3-5	-broń maszyn. -pancerzown. -wyrzut.HJ	4	10 ha	3	6-10 km	SD, POT, SWyczekiwi, lub SS
SD brygady	237	3-4	-broń maszyn. -pancerz.84mm -trop M113	23 14	6 ha	2	do 10 km	
tyły brygady	553	6-10	-km -działa plot 20mm trop M-113	11 4 4	12 ha	3	do 15 km	SD, kren, kzaopatry- wania, kms

Nazwa obiektu	Stan etatowy	Siły i środki ochrony	Powierznia rejonu zajmow. przez obiekt	Ilość elementów do obesz. / zniszcz. / skraju	Oddalenie od przedniego skraju	Siły ochrony w przeliczeniu na plutony	Uwagi
dywizjon "L"	ok. 350		30-50ha	4	8-20 km		SD, POF, SS lub S
SD dywizji	244	-karab. masz. 9 -granatniki ppanc - 79	12 ha	3	10-20 km	3-5	
d "Sergeant"	ok. 600		50-70 ha	9	30-50		
ruchomy skład amunicji specj.			15 km ²	3-5	30-60		Jeden punkt składowania o powierzchni 200x150 m
d. "Pershing"			20-30 km x 20 km	7	80-160		cztery baterie ogniowe, bateria dowodzenia, bateria obskugi SD dywizjonu

SZCZEGÓŁOWA OCENA OBIEKTÓW NIEPRZYJACIELA W GŁĘBI JEGO

UGRUPOWANIA

W ugrupowaniu nieprzyjaciela znajduje się znaczna ilość obiektów mających wpływ na przebieg walki. Do najważniejszych obiektów należą środki przenoszenia broni jądrowej, składy amunicji specjalnej, niezwykle ruchliwe i o dużej sile ognia baterie LARS i MARS, stanowiska dowodzenia i system logistyczny.

1. ŚRODKI PRZENOSZENIA BRONI JĄDROWEJ

1.1. W strefie taktycznej rozmieszczone są z reguły wyrzutnie raket taktycznych typu Honest John, Lanc^{x/}.

Stanowisko startowe wyrzutni pocisków raketowych Honest John rozmieszcza się w rejonie oddalonym 6-12 km od linii styczności bojowej wojsk. Do charakterystycznych cech demaskujących rejon rozmieszczenia wyrzutni Honest John należy zaliczyć:

- ściśle określona odległość rejonu SS od przedniego skraju;
- ograniczony ruch osób i pojazdów w danym rejonie;
- ruch małych kolumn ciężkich pojazdów z naczepami i pod eskortą;
- charakterystyczne sylwetki pojazdów /wyrzutni, dźwigi/
- posterunki i patrole żandarmerii.

x/ Zob. Podstawowe parametry taktyczno-techniczne pocisków raketowych Honest John przedstawia tabela nr 1, a ugrupowanie bojowe dywizjonu i baterii Honest John - załącznik nr 8.

PODSTAWOWE DANE TAKTYCZNO-TECHNICZNE WYRZUTNI POCISKÓW RAKIETOWYCH
/SIŁ ZBROJNYCH NATO/x/

Wyszczególnienie	Typ pocisków raketowych				Uwagi
	Pershing	Sergeant	Lance	Honest John "B"	
Zasięg w /km/					
- maksymalny	740	140	70-120	40	
- minimalny	185	46	5	3	
Moc głowic /kt/	40,165, 400	40,150	20-150	2,10, 30	
Szybkostrzelność /poc/dobę	8	8	-	4	
Czas rozwinięcia /min/	10-15	30	20	40-50	
Najkrótszy czas otwarcia ognia przez wyrzutnię dyżurną /min/	5	45	-	5	na cel zaplanowany
Ogólny czas przebywania sekcji na SS celem oddania strzału	30	36	-	10-30	
Czas powtórzenia ognia przez sekcję /godz/	1,5-2	1,5-2	-	1-1,5	
Normy marszu:					
- prędkość marszu /km/godz				30	
- prędkość wyrzutni załad. poc.				10	
- zasięg jazdy /km/				340	
Odległość rejonu SS od przedniego skraju	80-160	30-50	8-20	6-10	
Powierzchnia rejonu rozmieszczenia:					
- dywizjonu	400-600	225-300	-	75 ha	
- baterii	80-100	50-70	-	25 ha	

1. Kompendium Sił Zbrojnych państw NATO
2. Charakterystyka obiektów jako przedmiotów rozpoznania
3. Cechy charakterystyczne elementów ugrupowania bojowego jako obiektów do zwalczania.

x/ Tabelę opracowano na podstawie:

TABELA 2

CECHY DEMASKUJĄCE ELEMENTY UGRUPOWANIA BOJOWEGO DWIZJONU POCISKÓW

"HONEST JOHN"

Cechy demaskujące	Czas istnienia elementu ugrup	Wpływ obezwładnienia elementu ugrupowania na wykonanie zadań przez dywizjon
<p>Skupienie w ukryciu w pobliżu drogi samochodów sztabowych, stacji radiowej i centrali łączności. Czynności i ograniczony ruch ludzi, ożywiona wymiana radiowa</p>	<p>od do Kilka godz.</p>	<p>Obezwładnienie głównego elementu dowodzenia. Dalsze kierowanie ogniem dywizjonu niemożliwe. Łączność dywizjonu z nadrzędnymi sztabami poważnie ograniczona lub uniemożliwiona</p>
<p>Skupienie na ostatej przestrzeni 5 t samochodu ciężarowego przewożącego pojemniki z częściami pocisku, transporterów pocisku, dźwigu kołowego, do dwóch samochodów ciężarowych do przewozu ludzi i samochodów osobowo-terenowych. Razem około 10 pojazdów. W wypadku wspólnego POT zwiększona ilość pojazdów. Dobre drogi przejazdu i odjazdu. Możliwe lądowiska dla śmigłowców i obecność śmigłowców przewożących zmontowane pociski. Czynności: montaż pocisku, scalenie głowicy z kadłubem i zakładanie stateczników/na transporterach, zakładanie ocieplacza i sprawdzanie pocisku /zapłonika silnika, głowicy i zapalnika/.</p>	<p>Do kilku godzin</p>	<p>POT niezdolny do dalszego użycia; zniszczony znaczny zapas amunicji. Przygotowanie do pocisków do strzelania niemożliwe. W wypadku, gdy każda bateria rozwija własny POT - zdolność bojowa dywizjonu znacznie ograniczona, gdy baterie rozwijają wspólny POT - dywizjon niezdolny do dalszego użycia.</p>
<p>Skupienie w ukryciu, lesie lub między zabudowaniami wyrzutni transportera pocisku i dźwigu kołowego. Dobre drogi dojazdu i przyjazdu. Czynności: ładowanie pocisku na wyrzutnię, a następnie zamaskowanie pojazdu i sprawdzenie pocisku. Bezpośrednio przed odjazdem na SS zdjęcie siatki maskującej z pocisku i ocieplacza z pocisku.</p>	<p>Godzina i dłużej /w zależności od wariantu ugrupowania/</p>	<p>Bateria ogniowa /sekcja lub pluton nie zdolna do dalszych działań. Zdolność bojowa dywizjonu zmniejszona</p>

1	2	3	4
SS sekcji ogniowej / plutonu ogniowego/	<p>Skupienie na otwartej przestrzeni wyrzutni załadowanej pociskiem i 2,5 t samochodu ciężarowego ciągnącego przyczepę zespołem prądotwórczym oraz w pewnym oddaleniu 0,75 t. samochodu ciężarowego do przewozu obsługi i samochodu osobowo-terenowego. Czynności: odbezpieczanie głowicy, ustawienie wyrzutni na wspornikach, kontrola przedstartowa pocisku, wycelowanie wyrzutni, odpalenie i opuszczenie SS. Na 30 min przed zajęciem SS wykonuje się pomiar kierunku i prędkości wiatru.</p>	10-30 minut	<p>Sekcja ogniowa niezdolna do dalszych działań bojowych. Zdolność bojowa dywizjonu zmniejszona.</p>

Do najbardziej wrażliwych na zniszczenie elementów dywizjonu /baterii/

Honest John i Lance należą:

- wyrzutnie raketowe;
- transportery pojemników z elementami /częściami/ pocisków;
- radiolokatory;
- pojazdy niepancerzone ze zbiornikami na paliwo.

Uszkodzenie lub zniszczenie wymienionych elementów można dokonać najprostrzymi środkami: bronią strzelecką, granatami, ręcznymi, granatami ppanc, materiałem wybuchowym, środkami zapalającymi i innymi.

Ochrona obrona realizowana może być siłami własnymi baterii /dywizjonu/, pododdziałami piechoty lub żandarmerii. Siły ochrony i obrony liczyć będą prawdopodobnie w przeliczeniu na plutony ok. 3-6 plutonów piechoty, wyposażonych w broń maszynową i 12-18 pancernic.

Inżynierska rozbudowa rejonu stanowisk startowych pocisków "HJ" polega z reguły na wykonaniu niezbędnych ukryć dla ludzi i sprzętu oraz ustawieniu pól minowych na podejściach do baterii /dywizjonu/.

Osłona plot realizowana jest w jednolitym systemie osłony elementów ugrupowania dywizji. Do bezpośredniej osłony przeciwlotniczej dywizjon "HJ" może niekiedy otrzymać pododdział artylerii plot /pluton-baterię/.

Do zniszczenia głównych elementów baterii "HJ" niezbędne są siły od kompanii piechoty na BWP /czołgów/ wzmocnionej baterią baubic samobieźnych, plutonem plot i dr sap.

b/ Wyrzutnie pocisków raketowych "Lance" rozmieszcza się w rejonie oddalonym 15-30 km od linii styczności bojowej wojsk^{x/}.

Do cech demaskujących rejon rozmieszczenia pocisków

Lance należą:

- ściśle określona odległość od linii styczności wojsk /15-30 km/;
- charakterystyczne parametry i sylwetki wyrzutni raketowej wraz z określonymi pojazdami /dźwigami i naczepami itp./;
- ograniczony ruch ludzi i pojazdów w danym rejonie;
- błyski i kłęby dymu podczas startu rakiety;
- silna ochrona i obrona danego rejonu;

Najbardziej wrażliwymi elementami ugrupowania dywizjonu "Lance" są:

- PKO dywizjonu rozmieszczone w centrum ugrupowania dywizjonu;
- sekcje kierowania ogniem baterii;
- wyrzutnie raketowe.

Ochrona i obrona dywizjonu pocisków raketowych "Lance" realizowana jest siłami własnymi dywizjonu, niekiedy również przez pododdziały zmechanizowane /czołgów/ znajdujące się w pobliżu rejonu rozmieszczenia dywizjonu oraz żandarmerii. W przeliczeniu na plutony piechoty siły te ocenia się na 9-12 plutonów, wyposażone w broń maszynową i pancorzownice, a niekiedy i czołgi.

Do zniszczenia głównych elementów ugrupowania bojowego dywizjonu pocisków ~~głównych elementów~~ raketowych Lance niezbędne są siły od batalionu piechoty na BWP wzmocnionego baterią haubic samobieżnych plutonem OPL i pisap.

x/ Podstawowe parametry taktyczno-techniczne zwarte w tabeli 1, a ugrupowanie dywizjonu Lance obrazuje załącznik nr 8

1.2. W strefie operacyjnej

Podstawowymi środkami przenoszenia broni jądrowej na szczeblu operacyjnym są wyrzutnie pocisków raketowych "Sergeant" oraz Pershing".

a/ Pociski raketowe "Pershing"^{x/} - zorganizowane są w dywizjony. Podstawowy sprzęt ~~samochozowy~~ jest na samobieżnych środkach transportu - kołowych w systemie "Pershing 1A" lub gąsienicowym w systemie "Pershing 1".

Rejon stanowisk startowych dywizjonu wybierany jest w odległości 80-160 km od linii styczności wojsk, zazwyczaj w terenie zalesionym, z dala od innych obiektów wojskowych i dużych skupisk ludzkich^{xx/}.

Do zasadniczych cech demaskujących obecność pododdziałów wyrzutni "Pershing" w danym rejonie należy zaliczyć:

- oznakowanie zakazu wjazdu do określonego rejonu samochodów spoza dywizjonu;
- szczególna ochrona rejonu i dróg dojazdowych do niego, chociaż nie znajduje się tam większa ilość wojsk /posterunki i patrole żandarmerii oraz siły kontrwywiadu/;
- ograniczony ruch ~~kam~~ osób i pojazdów w rejonach ześrodkowania i stanowisk startowych pocisków;
- silna osłona rejonów przez pododdziały artylerii przeciwlotniczej;
- ruch ciężkich pojazdów /specjalnych/ dowożących pociski.

Rozpoznanie i wykrycie pocisków raketowych "Pershing" jest dość trudna, ze względu na przestrzeganie bardzo ostrego reżimu

x/ Podstawowe dane taktyczno-techniczne podaje tabela 1
xx/ Przykładowe ugrupowanie bojowe dywizjonu Pershing przedstawia załącznik nr 8

pracy środków łączności, zachowanie tajemnicy, szeroki zakres przedsięwzięć ochronno-obronnych oraz częste dokonywanie zmiany rozmieszczenia poszczególnych elementów ugrupowania.

Elementami wrażliwymi na zniszczenie, z uwagi na różnorodność i funkcjonowanie /powiązanie/ sprzętu będącego na uzbrojeniu i wyposażeniu są niewielkie jego części, a nawet pojedyncze egzemplarze. Uszkodzenie lub ich zniszczenie może zahamować /przerwać ich funkcjonowanie/ lub uniemożliwić wykonanie zadań bojowych. Uszkodzenie można dokonywać prostymi środkami, począwszy bronią piechoty.

Najbardziej wrażliwymi elementami na zniszczenie, powodujące wyeliminowanie wyrzutni rakiet lub głowicy są:

- transportery głowic /pocisku i głowicy/ ze stacją kontrolno-pomiarową;
- stacje łączności oraz ich anteny /składane w czasie marszu i rozwijane do pracy/;
- stacje pomiarowo - kontrolne.

Ochrona i obrona stanowisk startowych organizowana jest niezwykle starannie i obejmuje następujące przedsięwzięcia:

- wybór odpowiednich rejonów na stanowiska startowe, które powinny zapewniać ukrycie przed obserwacją. Rejony te są przeważnie oddalone od głównych dróg ruchu wojsk oraz od innych obiektów mogących stanowić cele dla uderzeń broni jądrowej;
- rozśrodkowanie elementów ugrupowania bojowego, z takim wyliczeniem, aby od jednego wybuchu jądrowego średniej mocy nie były rażone dwa obiekty;
- rozbudowę rejonu pod względem inżynieryjno-saperskim /schrony, ukrycia dla ludzi i sprzętu, obwałowanie wyrzutni, zapory drutowe i minowe/;

- osłonę plot w ramach ogólnego systemu obrony powietrznej
- wydzielenie sił ze składu rozmieszczonych w pobliżu
wojsk dla zabezpieczenia przed desantami i dywersją.

Pododdziały do zwalczania desantów i grup dywersyjnych organizują wokół rejonu rozmieszczenia dywizjonu /jego elementów/ pierścien obrony na podejściach do obiektu. Utrzymuje się również odwód sił w pełnej gotowości bojowej do działania.

Do przedsięwzięć związanych z ochroną i obroną należą:

- wystawienie na drogach prowadzących do rejonu tablic informacyjnych i ostrzegawczych /zakazu/ oraz posterunków regulacji ruchu i wartowniczych;

- patrolowanie podejść do obiektu w jedną lub dwie linie. Pierwsza linia przebiega wzdłuż pierścienia obronnego i organizowana jest siłami przydzielonego do ochrony obiektu pododdziału wojsk operacyjnych. Druga linia w odległości 1-2 km od pierwszej - siłami żandarmerii.

- wystawianie dodatkowych posterunków wewnętrznych ze składu pomocniczych pododdziałów przy najważniejszych elementach ugrupowania dywizjonu.

Sily ochrony i obrony można oceniać w przeliczeniu na plutony na ok. 6-8 plutonów. Jednak biorąc pod uwagę wielkość rejonu rozmieszczenia dywizjonu nasycenie ich będzie stosunkowo niewielkie.

b/ Wyrzutnie pocisków rakietowych "Sergeant" - należą do grupy pocisków operacyjno-taktycznych. Uzbrojenie i zasadniczy sprzęt zabezpieczający zamontowany jest na samobieżnych środkach transportowych. Daje to wysoki stopień manewrowości i pozwala na stosunkowo szybką zmianę rejonu stanowisk startowych, co w wypadku ich wykrycia daje szansę uniknięcia uderzeń jądrowych

przeciwnika^{x/}.

Podstawową jednostką organizacyjną pocisków raketowych "S" jest dywizjon^{xx/}.

Cechy demaskujące^{xxx/} rejon stanowisk startowych pocisków "Sergeant" są podobne, jak w przypadku pocisków raketowych Pershing. Do głównych elementów, które różnią się oba rodzaje pocisków należą:

- odległość rejonu rozmieszczenia stanowisk startowych od linii styczności bojowej wojsk - 30-60 km /Pershing - 80-160km
- parametry i sylwetki wyrzutni;
- wielkość zajmowanego rejonu;
- różnice w stanie osobowym i ilości sprzętu zabezpieczającego;
- dłuższy o 100% czas przebywania dywizjonu "Sergeant" w rejonie stanowisk startowych;
- mniejszy stan i bardziej prowizoryczny charakter ochrony i obrony w dywizjonie "Sergeant".

Elementami wrażliwymi na uszkodzenie i zniszczenie są:

- wyrzutnie;
- transporter główny do przewożenia pocisków;
- transporter głowicy;
- organiczne stacje kontrolno-pomiarowe;
- polowe stacje kontrolno-pomiarowe;
- stacja łączności;
- kable i przewody łączności oraz sieć energetyczna;

Ochrona i obrona dywizjonu pocisków raketowych "Sergeant"

w większości przypadków realizowana jest przez pododdziały OTK,

x/ Podstawowe dane taktyczno-techniczne przedstawia tabela 1

xx/ Przykładowe rozmieszczenie elementów ugrupowania bojowego dywizjonu ilustruje załącznik nr 8

xxx/ Per. Tabela 3.

które działają samodzielnie lub wspólnie z etatowymi pododdziałami obsługi. Niekiedy mogą być wydzielone pododdziały z wojsk operacyjnych. Wokół rejonu dywizjonu rozbudowywany jest system obrony podobny do tego jaki rozbudowuje się w dywizjonach po cisków "Pershing". Wewnątrz rejonu organizowana jest normalna służba ochronno-wartownicza składająca się ze stałych posterunków oraz ruchomych patroli. Dywizjon nie posiada w swoim składzie etatowego pododdziału ochronnego, a stan osobowy wynosi około 300 ludzi w wojskach USA i ok. 600 żołnierzy w RFN.

W wypadku nie przydzielenia do ochrony dywizjonu sił OTK lub z wojsk operacyjnych zakres zamierzeń ochronno-obronnych będzie znacznie mniejszy, ponieważ każdy pododdział musi wykonywać swoje zadania. W tym przypadku siły ochrony stanowiąc będą w przeliczeniu na plutony około 3-6 plutonów.

Biorąc pod uwagę odległość rozmieszczenia stanowisk startowych dywizjonu "Sergeant" od linii styczności bojowej wojsk oraz stan sił ochrony i obrony /w przypadku przydzielenia sił OTK lub z wojsk operacyjnych/ do zniszczenia podstawowych elementów ugrupowania bojowego dywizjonu Sergeant należy wyznaczyć siły nie mniejsze niż pułk zmechanizowany na BWP /lub poz/ wzmocniony dywizjonem artylerii ksap, pododdziałami OPL, ze składu którego wydzielili należy batalion piechoty do bezpośredniego zniszczenia dywizjonu "S".

2. SKŁADY AMUNICJI JADROWEJ /SPECJALNEJ/

W celu zaopatrywania w amunicję specjalną utworzone specjalne jednostki zaopatrujące oraz rozbudowano sieć składów i obiektów magazynowych. Ogólnie magazyny specjalne dzielą się na dwa zasadnicze rodzaje - magazyn typu polowego - podporządkowane walczącemu wojskomu praz typu stałego, w których przekazywane są rezerwy pozostające w dyspozycji centralnych

CECHY DEMASKUJĄCE ELEMENTY UGRUPOWANIA BOJOWEGO DYWIZJONU "SERGEANT"

<p>Elementy grup.</p>	<p>Cechy demaskujące</p>	<p>Czas istnienia elementu grup.</p>	<p>Wpływ obezwładnienia elementu na wykonanie zadania przez dywizjon</p>
<p>SOT dywizjonu</p>	<p>Skupienie transportera głównego, transportera głowicy i dźwigu kołowego wokół polowej stacji kontrolno-pomiarowej. W pobliżu ukryte dalsze transportery w okopach. <u>Wzorności:</u> Ruch pojazdów i ludzi związany ze sprawdzeniem części pocisków bez wyjmowania ich z pojemników. Część pojemników może być otwarta celem wymiany niesprawnych zespołów i podzespołów pocisku. Wyładowywanie i załadowywanie pojemników na transportery</p>	<p>Ograniczenie zdolności bojowej dywizjonu przy zachowaniu zdolności bojowej baterii ogniwych. Zmniejszenie zapasu amunicji dywizjonu i przerwanie dalszych dostaw pocisków do baterii ogniwych</p>	
<p>POT baterii ogniwowej</p>	<p>Skupienie 1-2 transporterów głównych i 1-2 transporterów głowic oraz dźwigu kołowego wokół stacji kontrolno-pomiarowej w wypadku gdy POT wykorzystywany jest jako SW - obecność wyrzutni. <u>Czynności:</u> Załadowywanie przez dźwig pojemników z częściami pocisków na transportery. Ruch pojazdów i ludzi związany ze sprawdzeniem części pocisków bez wyjmowania ich z pojemników. Niektóre pojemniki mogą być otwarte celem wymiany niesprawnych zespołów pocisków</p>	<p>Do kilku godzin</p>	<p>Ograniczenie zdolności bojowej baterii ogniwowej, a w wypadku zniszczenia stacji kontrolno-pomiarowej zmniejszenie szybkostrzelności baterii. Jeżeli na POT znajdowała się również wyrzutnia - bateria ogniwowa niezdolna do dalszych działań</p>
<p>SS baterii ogniwowej</p>	<p>W okresie przygotowywania do strzału /najmniej 7 minut/ skupienie na niewielkiej przestrzeni transportera głównego i transportera głowicy. Po zakończeniu montażu wyrzutnia stoi samotnie z prowadnicą w położeniu poziomym. W czasie 80 sek. prowadnice wyrzutni machylna pod kątem 75°</p>	<p>55-90 minut</p>	<p>Baterie ogniwowe nie zdolne do dalszych działań bojowych. Zdolność bojowa dywizjonu zmniejszona o 1/4 do 1/2</p>

2
1
Czynności: montaż pociągu na wyrzutni
i związany z tym ruch transporterów.
Ograniczony ruch ludzi i pojazdów po
zakończeniu montażu pociągu.

władz wojskowych^{x/}.

W warunkach działań wojennych magazyny specjalne są rozmieszczane w odległości 4-5 km od stanowisk startowych wyrzutni.

Magazyny broni specjalnej otoczone są szczególną tajemnicą. Cechami domaskującymi ich rozmieszczenia mogą być:

- zakaz ruchu dla pojazdów postronnych po drogach prowadzących do obiektu;
- silna ochrona obiektu i kontrola dróg prowadzących do niego;
- ruch we wszystkich kierunkach ciężkiego sprzętu przystosowanego do przewożenia amunicji specjalnej i ich zeškodowanie wewnątrz obiektu;
- w pobliżu obiektu mały ruch osób i pojazdów typowych dla wojsk operacyjnych;
- osłona rejonu przez pododdziały artylerii plot;
- brak sprzętu radiolokacyjnego w obiekcie;
- obecność w składzie ochrony pododdziałów żandarmerii polowej.

Magazyny amunicji specjalnej należą do obiektów trudnych do zniszczenia lub uszkodzenia. Najkorzystniejsze będzie niszczenie:

- pododdziałów realizujących dowóz amunicji /w ruchu/;
- urządzeń elektroenergetycznych;
- urządzeń klimatyzacyjnych;
- środków przewodów łączności;
- elementy /osoby/ z dowództw i obsługi magazynów.

x/ Ogólną charakterystykę, podział oraz schemat rozmieszczenia i konstrukcję magazynów specjalnych przedstawiają załączniki

Odporność poszczególnych elementów składu amunicji specjalnej zależy od typu magazynu : stępy czy polowy.

Ochrona i obrona składów amunicji specjalnej na zewnątrz i wewnątrz obiektu organizowana jest według ogólnych zasad jakie stosuje się dla zabezpieczenia obiektów wojskowych ale w szerszym zakresie. Wyraża się to większą ilością posterunków wartowniczych, większym stanem załogi oraz zaostrzonym rygorem wstępu do obiektu. Z reguły stałe składy są otoczone 2-3 rzędownym ogrodzeniem z siatki /drotu kolczastego/ o wysokości 2,5 m. Składy polowe są również ogrodzone i posiadają odpowiedni system alarmowy oraz niekiedy rozbudowane zapory minowe, okopy, schrony a także ukrycia dla ludzi i sprzętu. Siłom wydzielonym co ochrony podporządkowuje się wyznaczone siły dyżurne /ok.40 żołnierzy/ gotowe do działania natychmiast po ogłoszeniu alarmu.

Amunicję specjalną ochrania się także w czasie jej transportu etatowymi pododdziałami ochrony oraz dodatkowo wydzielonymi siłami.

W celu zniszczenia składu amunicji specjalnej należałoby wyznaczyć oddział w sile wzmocnionego bp.

3. ARTYLERIA RAKIETOWA 110 mm^{x/}

Wyrzutnie raketowe 110 mm występują na szczeblu taktycznym. Zamontowane są na podwoziu gąsienicowym /kołowym/, co zapewnia im dużą ruchliwość. Ich parametry taktyczno-techniczne stanowią o dużej sile ich ognia i możliwości wszechstronnego ich użycia w walce.

Cechami demaskującymi rejon ich rozmieszczenia są:

- oddalenie rejonu SS od przedniego skraju 4-6 km;

x/ Podstawowe dane artylerii raketowej podano w tabeli 4

- charakterystyczny wygląd wyrzutni /36 prowadnic/;
- charakterystyczny odgłos po odpaleniu salwy.

Elementami najbardziej czułym na niszczenie i uszkodzenie są wyrzutnie, których niszczyć można przez proste, mechaniczne działanie oraz środkami walki jak granaty ręczne, granatniki ppanc, materiał wybuchowy.

Ochrona i obrona ugrupowania baterii wyrzutni raketowych realizowana jest z zasady etatowymi siłami i środkami baterii, przy czym baterie przebywają na SS do 30° i wówczas korzystnie jest je niszczyć, z uwagi na zaangażowanie załóg przy pprzęcie. W rejonie ~~środkowania~~ /wyczekiwania/ organizowany jest system posterunków ochronno-obronnych. Siły ochrony uzbrojone są w broń maszynową oraz pancernice i liczą w przeliczeniu na plutony około 2-3 plutonów.

4. PUNKTY DOWODZENIA

4.1. Polowe stanowiska dowodzenia wojsk lądowych

Na szczeblach operacyjnych organizowane są następujące stanowiska dowodzenia: główne, wysunięte i kwatermistrzowskie oraz zapasowe^{x/}.

Zasadniczym elementem głównego stanowiska dowodzenia jest tzw. grupa operacyjnaⁿ, w której skład wchodzi: centrum dowodzenia wojskami, grupy oficerów lotnictwa, rodzajów wojsk i służb, organów zaopatrywania, siły ochrony i obrony^{xx/}.

Cechami demaskującymi rejon rozmieszczenia stanowisk dowodzenia są:

- duża ilość posterunków regulacji ruchu oraz tablic

x/ Przykładowe rozmieszczenie elementów stanowiska dowodzenia przedstawia załącznik nr 40

xx/ Charakterystyka i przeznaczenie SD przedstawia tabela 5

informacyjnych;

- wzmożony ruch pojazdów wojskowych do i z rejonu rozmieszczenia SD /szczególnie lekkich samochodów osobowych, motocykli/;
- budowa i obecność polowych linii przewodowych;
- bardzo duża ilość pracujących radiostacji i radiolini szczególnie demaskujących je masztów antenowych/;
- brak w danym rejonie ciężkiego sprzętu kołowego;
- wystawienie wokół rejonu i na prowadzących do niego drogach sieci posterunków ochronno-kontrolnych oraz dyżurnych pododdziałów ubezpieczenia bojowego.

Tabela 4

DANE TAKTYCZNO-TECHNICZNE WYRZUTNI RAKIETOWYCH
LARS i MARS

	Kaliber mm	Doność	Masa		Czas odpa- lenia sal- wy /seka/	Rodzaj wy- rzutni	Liczba pro-	Prędkość po drogach	J.O.	Odległość od przed- niego skra- ju	Czas osiągn pon. got. boj z nowego S
			Wyrzutni	pocisku /kg/							
S	110	15000	1300	36,9	18	Samob. 36	30-40	180	3-4	15'	
S	280	60000	52000	466	.	Samob. 6	30	.	.	30'	

Tabela 5

PODSTAWOWE DANE PUNKTOW DOWODZENIA

szczególnienie	BZ	BPanc	DZ	DPanc	KA
Odległość rozmieszczenia przedniego skraju					
WSD	1,5-2	1,5-2	4-6	4-6	8-10
SD w natarciu	5-8	5-8	10-20	10-20	20-30
KSD	10-15	10-15	20-30	30-40	50-80
WSD	2-5	2-5	6-8	5-6	10-12
SD w obronie	7-12	7-12	20-30	12-14	20-30
KSD	26-30	26-30	40-60	40-60	80-120

Wyszczególnienie	BZ	BPanc	DZ	DPanc	KA
Powierzchnia rejonu rozmieszczenia /ha/	6	6	12	12	36
Ilość elementów wymagających obezwład./zniszczenia/	2	2	3-4	3-4	4-6
Siły i środki ochrony:					
- etatowe	k.dow.	k.dow.	k.dow.	k.dow.	
- wzmocnienie	plp	plp	plżand	plżand	
Środki ochrony:					
- pancernownice	28	28	ok.100	ok.100	
- km	5	5	9	9	
- transp.opan.	19	19	25	25	
- wyrzut.ppk	1	1	2-3	2-3	

SD rozmieszczane są zazwyczaj w większych kompleksach leśnych, zalesionych wzniesieniach, osadach i wioskach.

Elementami wrażliwymi SD na zniszczenie są:

- grupy środków łączności;
- aparatura specjalna /elektroniczna/;
- rejon rozmieszczenia grupy operacyjnej;

Poszczególne elementy SD najkerzystniej jest niszczyć w czasie ich przemieszczania do nowych rejonów, wykonując zasadzki i napady. Niszczenia poszczególnych urządzeń łączności i radioelektronicznych dokonuje się można najprostrzymi środkami i przy pomocy podstawowego uzbrojenia.

Ochrona i obrona

Siły ochrony i obrony stanowią etatowe pododdziały ochrony i obrony sztabu, pododdział żandarmerii, a także pododdziały liniowe /w wyjątkowych wypadkach/. Rejon rozmieszczenia SD dzieli się na sektory, w każdym organizowane są lokalne ubezpieczenia i system alarmowania. Na drogach dojazdowych i wyjazdowych rozmieszcza się posterunki regulacji ruchu i posterunki kontrolno-ochronne. Ponadto wystawia się stałe posterunki i ruchome patrole wokół całego rejonu SD i przy najważniejszych jego

elementach i urządzeniach.

W rejonie SD wykonuje się okopy, rowy strzeleckie, SO dla sił ochrony oraz system inżynieryjno-saperskich zapór.

Sposób obliczania wskaźników jakościowych i możliwości środków walki sił i środków obrony obiektu przedstawiono w załączniku br ... na przykładzie SD brygady.

4.2. PRZYKŁAD OBLICZANIA MOŻLIWOŚCI BOJOWYCH SIŁ I ŚRODKÓW OCHRONY I OBRONY SD BRYGADY

W skład SD brygady wchodzi: d-ctwo i sztab oraz k.dowodzenia, w sumie 237 żołnierzy uzbrojonych:

- 23 żołnierzy w pistolety 9 mm;
- 141 żołnierzy w karabiny 7,62 mm;
- 72 żołnierzy pm 9 m ;
- 1 żołnierz w karabin maszynowy;
- 23 żołnierzy w pancerzownice 84 mm

oraz transporterzy opancerzone M-113.

Wartość jednego uzbrojonego żołnierza oblicza się wg określonych tabel. Wynosi w tym przypadku 0,0760. Stąd wskaźnik jakościowy stanu osobowego SD brygady wyniesie $18,0 / 0,076 \times 237 /$

Obliczenie wskaźnika jakościowego środków ppanc i transporterów:

- 23 pancerzownice $\times 0,194 = 4,23$;
- 14 transporterów $\times 0,408 = 5,7$;
- możliwości zniszczenia celów opancerzonych 23 pancerzownice $\times 0,3 = 8-10$ celów.

Wskaźniki jakościowe i możliwości środków walki sił i środków ochrony SD przedstawiać się będą następująco:

a/ wskaźniki jakościowe

- stanu osobowego - 18,01
- środków ppanc - 4,23
- transporterów opanc. - 5,7

b/ możliwości zniszczenia celów opancerzonych - 8-10 celów

Obliczone wskaźniki porównuje się ze wskaźniki oddziałów wydzielonego przeznaczonego do prowadzenia działań wojskowych. Wskaźniki możliwości bojowych oddziału wydzielonego powinny być większe, aby zapewnić zniszczenie danego obiektu nieprzyjaciela.

5. SYSTEM ŁĄCZNOŚCI I ŚRODKI RADIOELEKTRONICZNE

5.1. Polowy system dowodzenia lotnictwem taktycznym składa się z zespołu różnorodnych środków łączności i innego sprzętu radioelektronicznego zamontowanych na podwoziach mechanicznych pojazdów kołowych lub na śmigłowcach.

Na całość systemu składają się cztery podsystemy:

- bezpośredniego wsparcia lotniczego^{x/};
- kierowania i powiadamiania;
- łączności dowodzenia;
- wyposażenia lądowisk.

Rozmieszczenie elementów systemu

Każdy z elementów systemu znajduje się w innym rejonie.

Elementy wchodzące w skład podsystemu bezpośredniego wsparcia lotniczego rozmieszczone są przy SD w ugrupowaniu pierwszorzutowych ZT, oddziałów i pododdziałów. Jako samodzielne elementy mogą wystąpić tylko ośrodki bezpośredniego wsparcia lotniczego na szczeblu KA, tworząc oddzielne SD utrzymujące łączność z dowódcą KA. Pozostałe podsystemy rozmieszczone są w pobliżu lotnisk.

x/ Skład i zadania zespołów na poszczególnych szczeblach dowodzenia ilustruje załącznik nr 14

Cechy demaskujące

Większość sprzętu znajdującego się na wyposażeniu systemu dowodzenia lotnictwem taktycznym stanowią środki łączności i sprzęt elektroniczny zamontowany na samobieżnych lub holowanych podwoziach kołowych. Zasadnicze elementy tego systemu rozmieszczone będą na lotniskach lub w ich pobliżu oraz w rejonach SD ZT i oddziałów wojsk lądowych. Wyróżniać będą je widoczne z daleka maszty antenowe urządzeń radioelektronicznych. W zasadzie znaki demaskujące sprzęt wchodzący w skład systemu dowodzenia lotnictwem taktycznym są podobne do urządzeń radiostacji i stacji radiolokacyjnych będących na wyposażeniu wojsk lądowych.

Elementy możliwe na zniszczenie

- stacje radiolokacyjne, radiostacje, stacje radioliniowe
- elektroniczne maszyny cyfrowe, agregaty elektryczne, okablowanie zewnętrzne.

Szczególnie korzystnie niszczyć je środki rozmieszczane poza obrębem SD i lotnisk, tzw. wysunięte posterunki dowodzenia oraz kolumny w czasie przejścia do nowych rejonów pracy.

Działanie niszczące może być wykonywane z poza obiektu za pomocą broni strzeleckiej, granatników itp.

Ochrona i obrona

W wypadku rozmieszczenia ośrodków bezpośredniego wsparcia lotniczego bezpośrednio na SD są one ochraniające przez system ochronno-obronny SD. W przypadku rozmieszczenia ich poza obrębem SD mogą być wzmacniane siłami do plutonu żandarmerii. Najczęściej jednak ochrona jest realizowana etatową obsługą sprzętu, poprzez wystawianie posterunków wartowniczych i ruchomych patroli.

Elementy systemu rozmieszczane w pobliżu lotnisk z zasady nie organizują własnego systemu ochronno-obronnego.

5.2. Obiekty radioelektroniczne

- środki radiolokacyjne;
- środki radionawigacyjne;
- środki rozpoznania i przeciwdziałania radioelektronicznego;
- środki łączności radiowej;

Pod względem budowy i wykorzystania środki radioelektroniczne dzieli się na stacjonarne i ruchome.

Rozmieszczenie obiektów radioelektronicznych

Większość środków radioelektronicznych będzie rozmieszczona w terenie, który nie posiada naturalnych wysokich przeszkód na kierunku promieniowania fal. Natomiast w terenie wyżynnym i pagórkowatym szerokie zastosowanie znajdują środki radioelektroniczne typu ruchomego i lekkiego, które będą rozwijane na dominujących wzgórzach. Istota wymagań organizacyjnych nakazuje rozmieszczanie ich zgodnie z przeznaczeniem i przynależnością do określonego systemu tzn. w ramach węzłów dowodzenia, SD, lotnisk itp. Rozmieszczane będą tak by nie były narażone na rażenie bezpośrednio ogniem artylerii i moździerzy przeciwnika.

Z zasady bliżej przedniego skraju w działaniach zaczepnych, znacznie głębiej - w obronie.

Cechy demaskujące

Istnieją dwie zasadnicze grupy cech demaskujących środki radioelektroniczne. Pierwsza grupa związana z promieniowaniem fal elektromagnetycznych i stosunkowo łatwe namierzanie pracującego urządzenia. Druga grupa cech demaskujących wiąże się

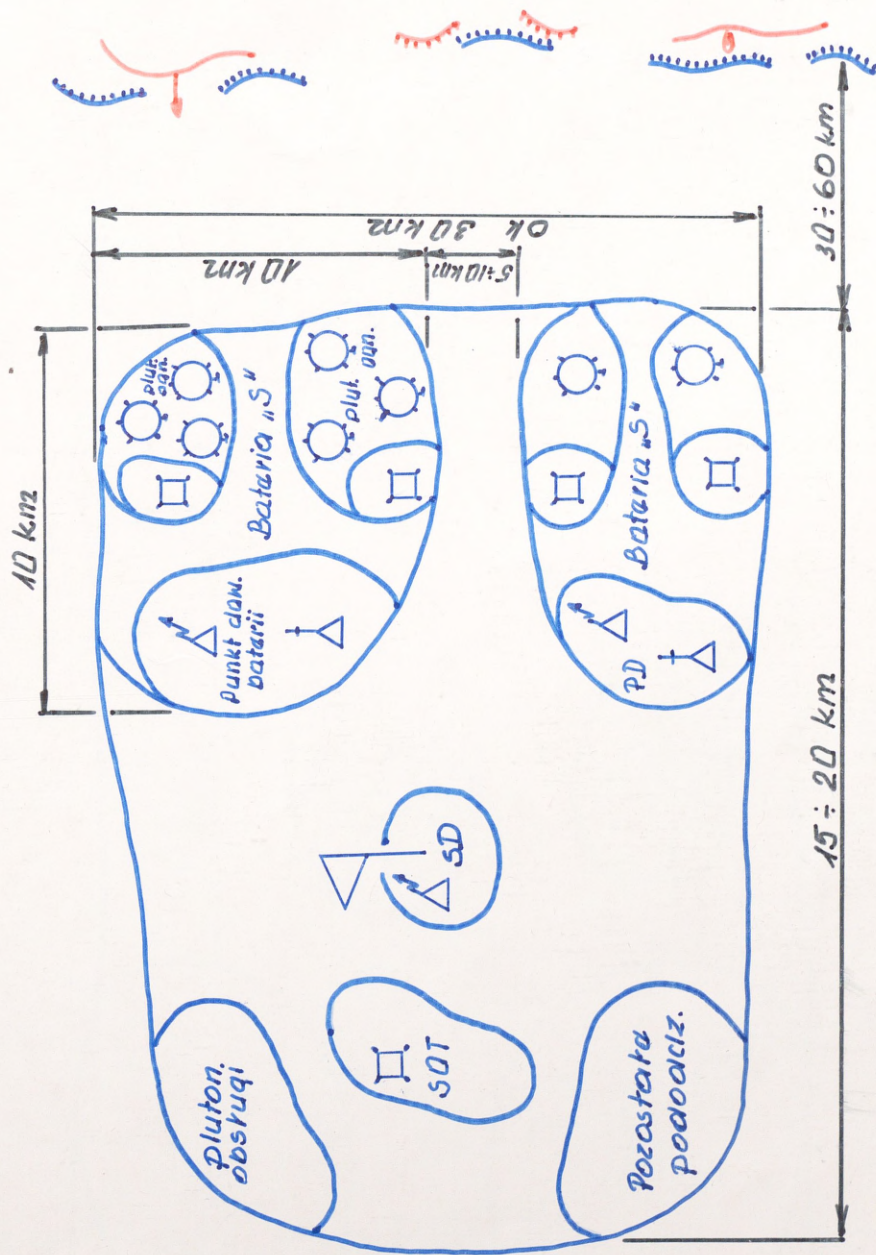
z ich wyglądem zewnętrznym, który widoczny jest dla każdego obserwatora. Zasadniczymi cechami demaskującymi są wygląd zewnętrzny, kształt, skład i wymiary obiektu. Cechą charakterystyczną są systemy antenowe, najczęściej wyniesione ponad pokrycie terenowe co pozwala ich zaobserwowanie w znacznej odległości. Skład elementów danego obiektu pozwala określić jego typ i przeznaczenie.

Elementy wrażliwe na uszkodzenie

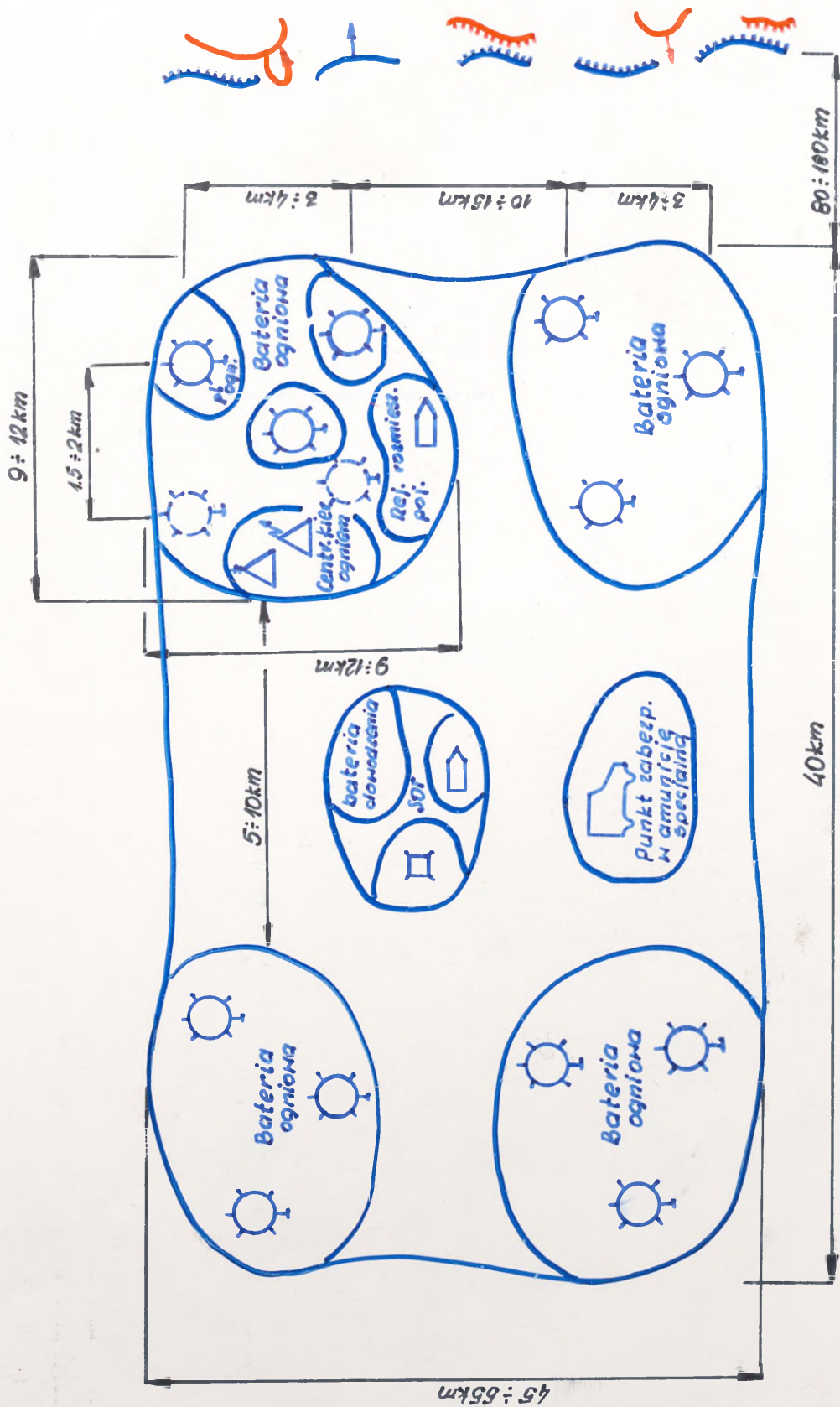
Z uwagi na skomplikowaną budowę aparatów wszystkich środków radioelektronicznych jest bardzo czuła na wszelkie uszkodzenia a ponieważ każdy element spełnia ważną rolę w pracy obiektu jako całości, jest on bardzo czuły.

Najbardziej jednak opłacalnym celem jest właściwa aparatura. Oprócz uszkodzenia i niszczeń można dokonywać demontażu części i zabieranie ich ze sobą. W czasie działania dużych grup najcelowiej jest niszczyć węzły łączności przy SD, gdyż stanowią one nieodłączną część SD każdego szczebla.

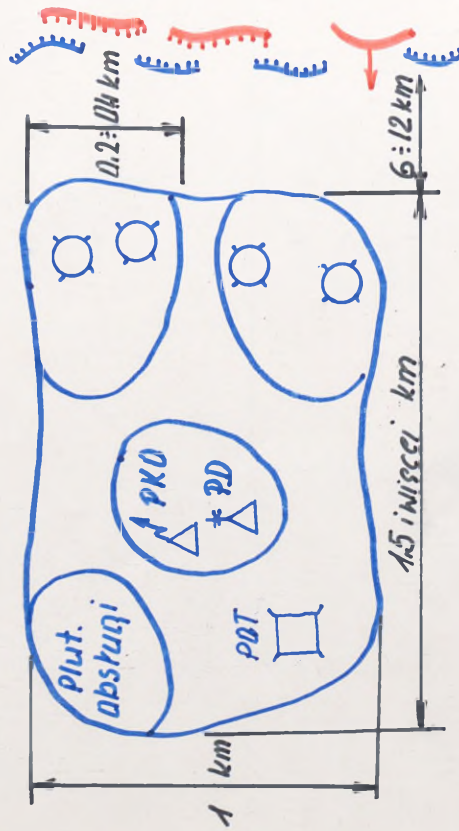
UGRUPOWANIE DYWIZJONU SERGEANT / NZ / NA STANOWISKACH STARTOWYCH

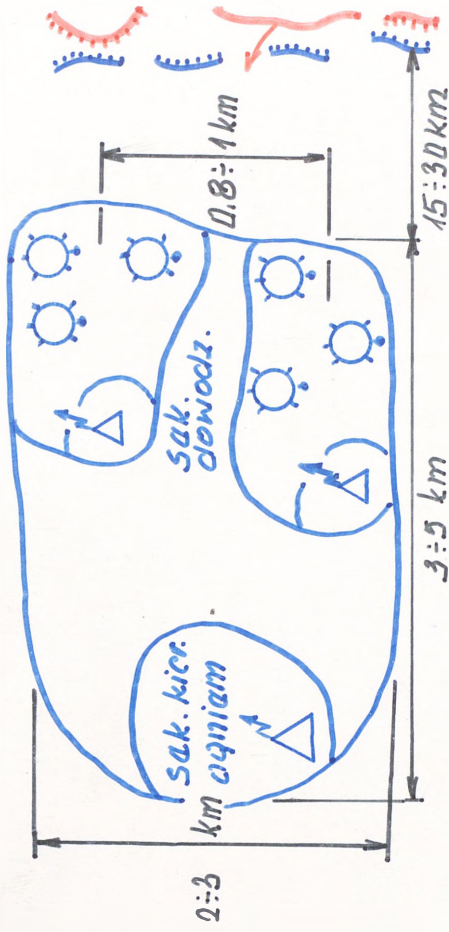
UGRUPOWANIE DYWIZJONU "PERSHING" NA STANOWISKACH STARTOWYCH

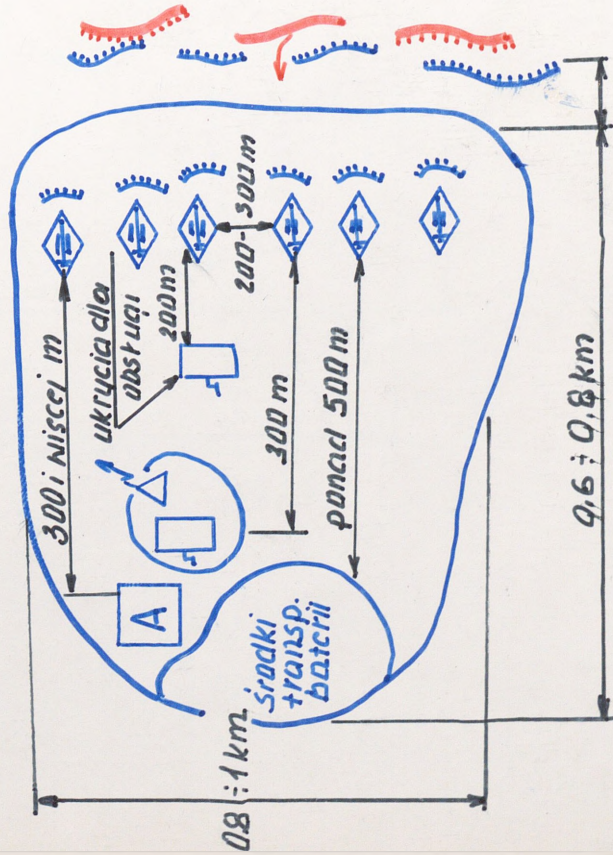
1. Rozmieszczenie baterii Honest John (NZ)

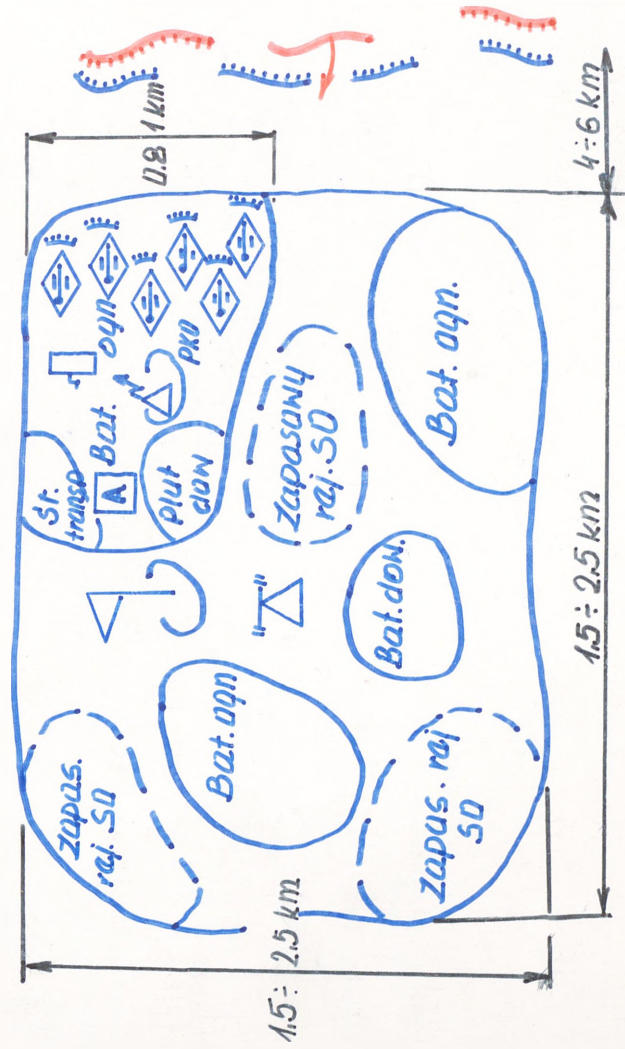
2. Rozmieszczenie baterii „LANC” (NZ)

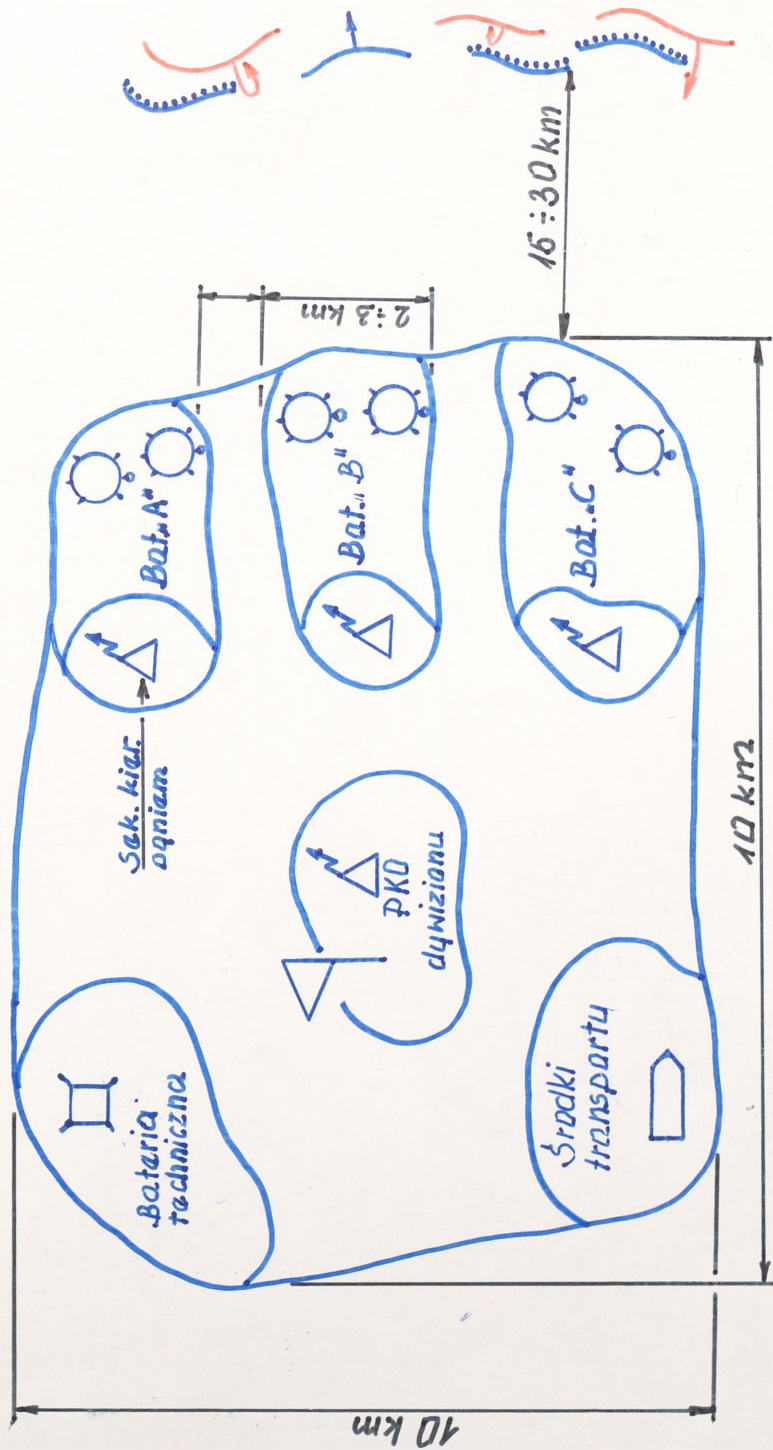

3. Rozmieszczenie baterii 203.2 mm H na SO

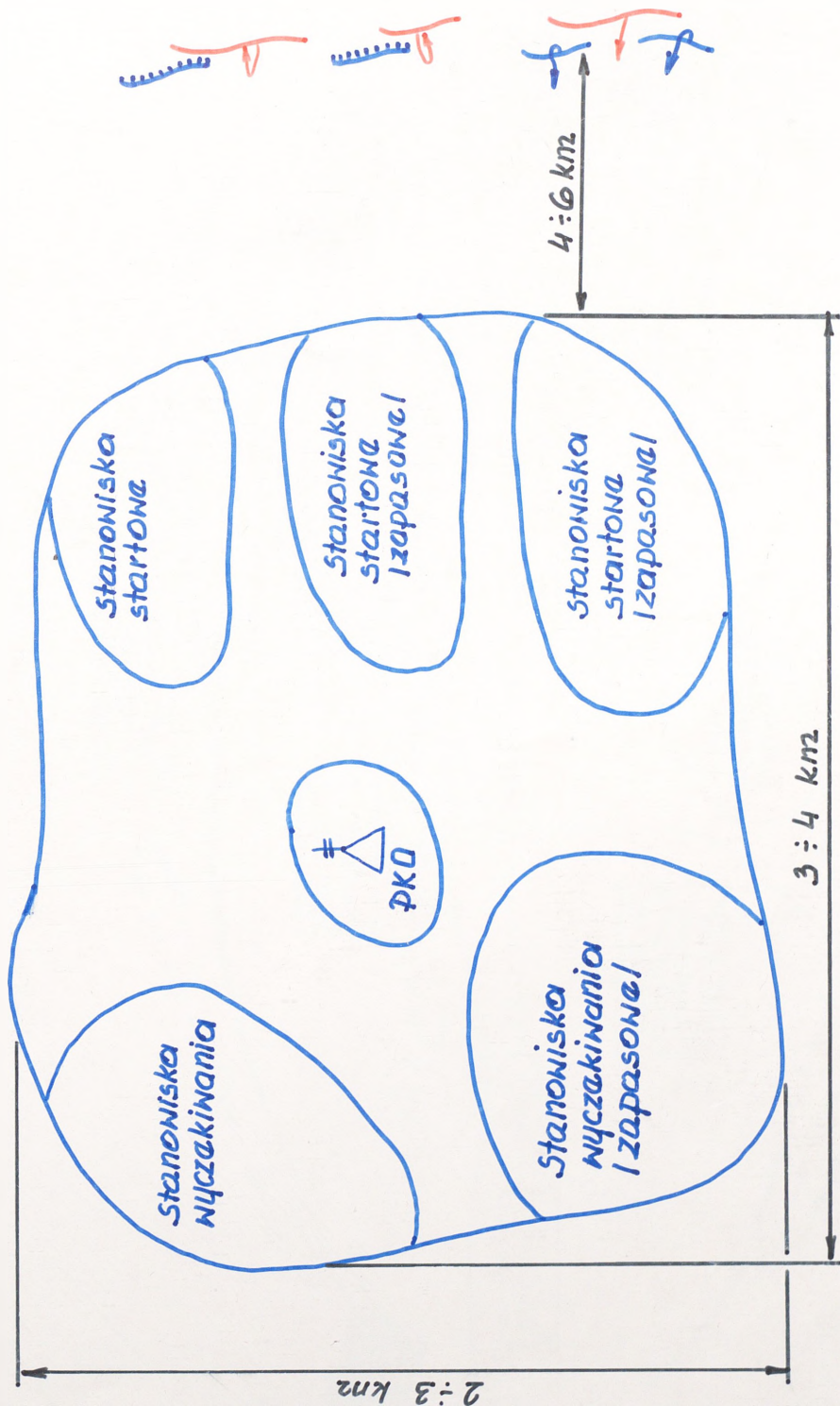

4. Rozmieszczenie baterii 155 mm H na SO

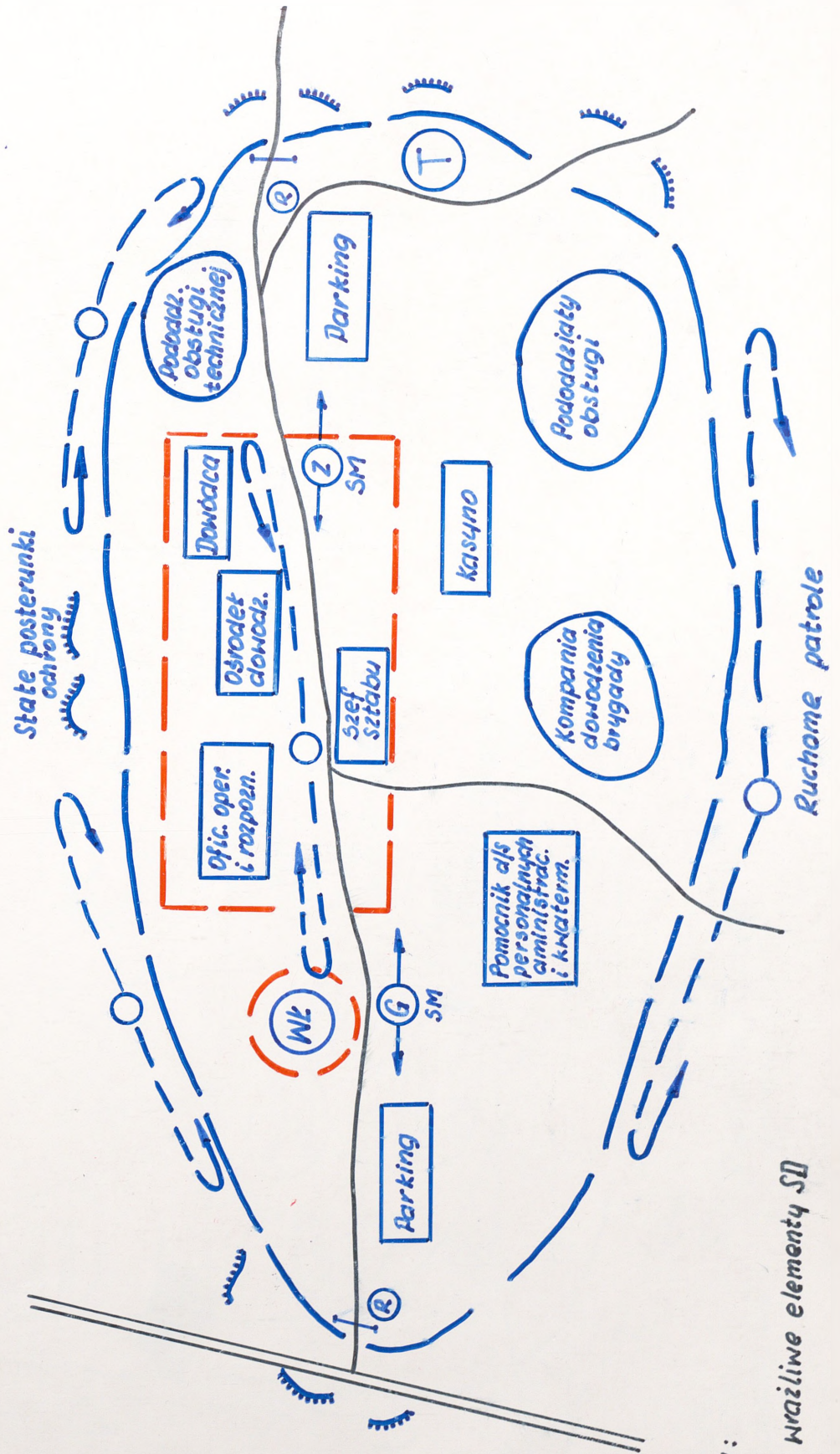

S C H E M A T
ROZMIESZCZENIA BATERII "LARS"

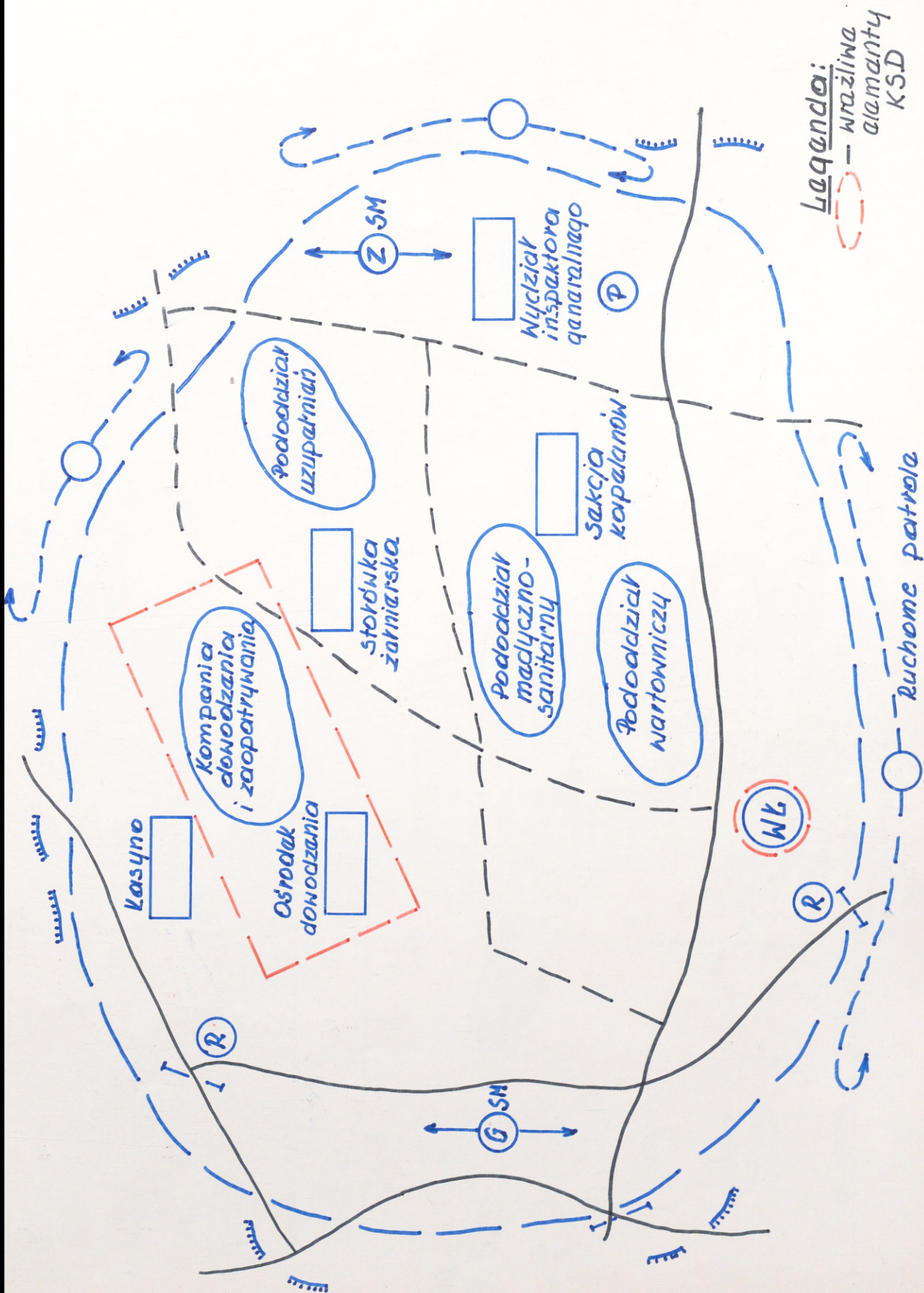
ROZMIESZCZENIE ELEMENTÓW STANOWISKA DOWODZENIA BRYGADY

/Wariant/

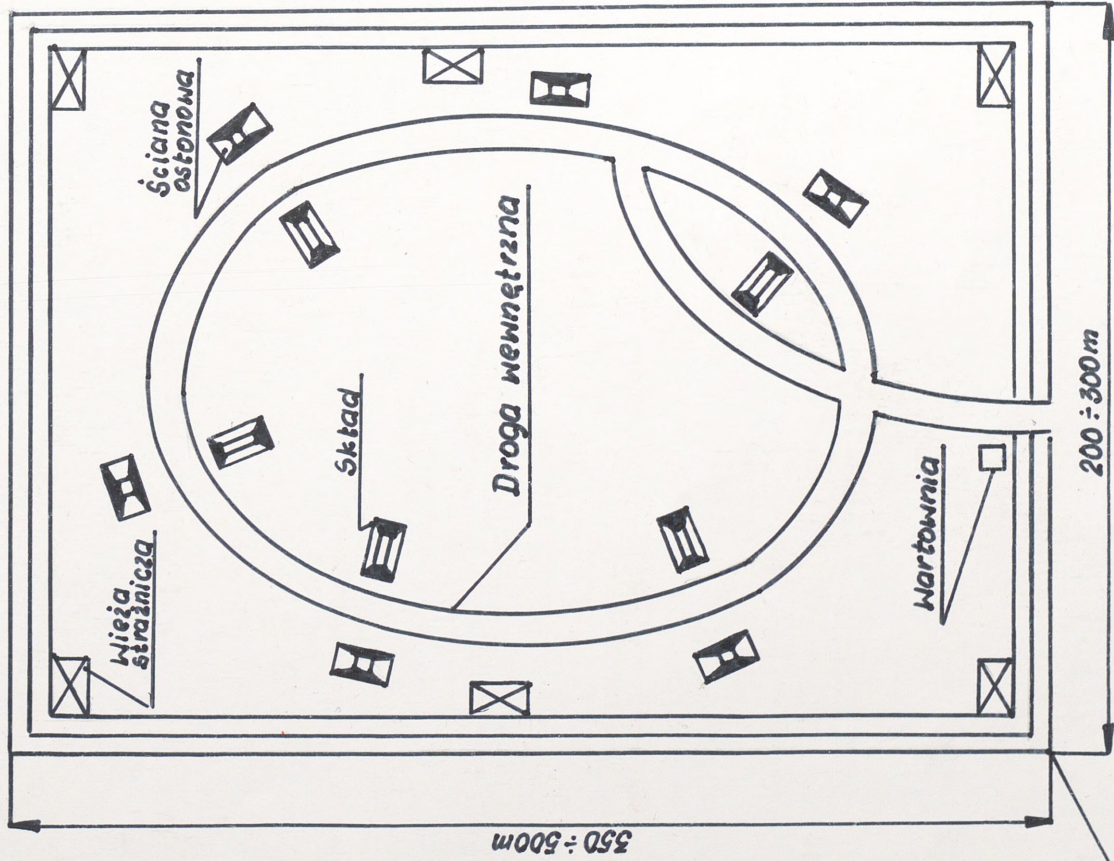

Legenda:

— wrażliwe elementy S1

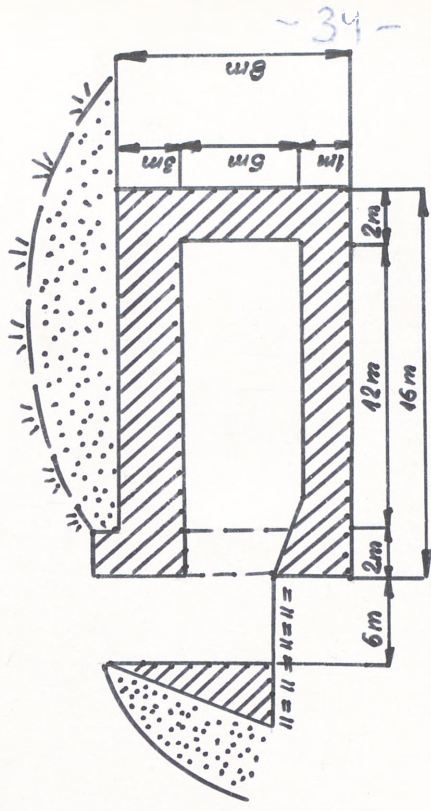

1. Plan sytuacyjny magazynu amunicji jądrowej

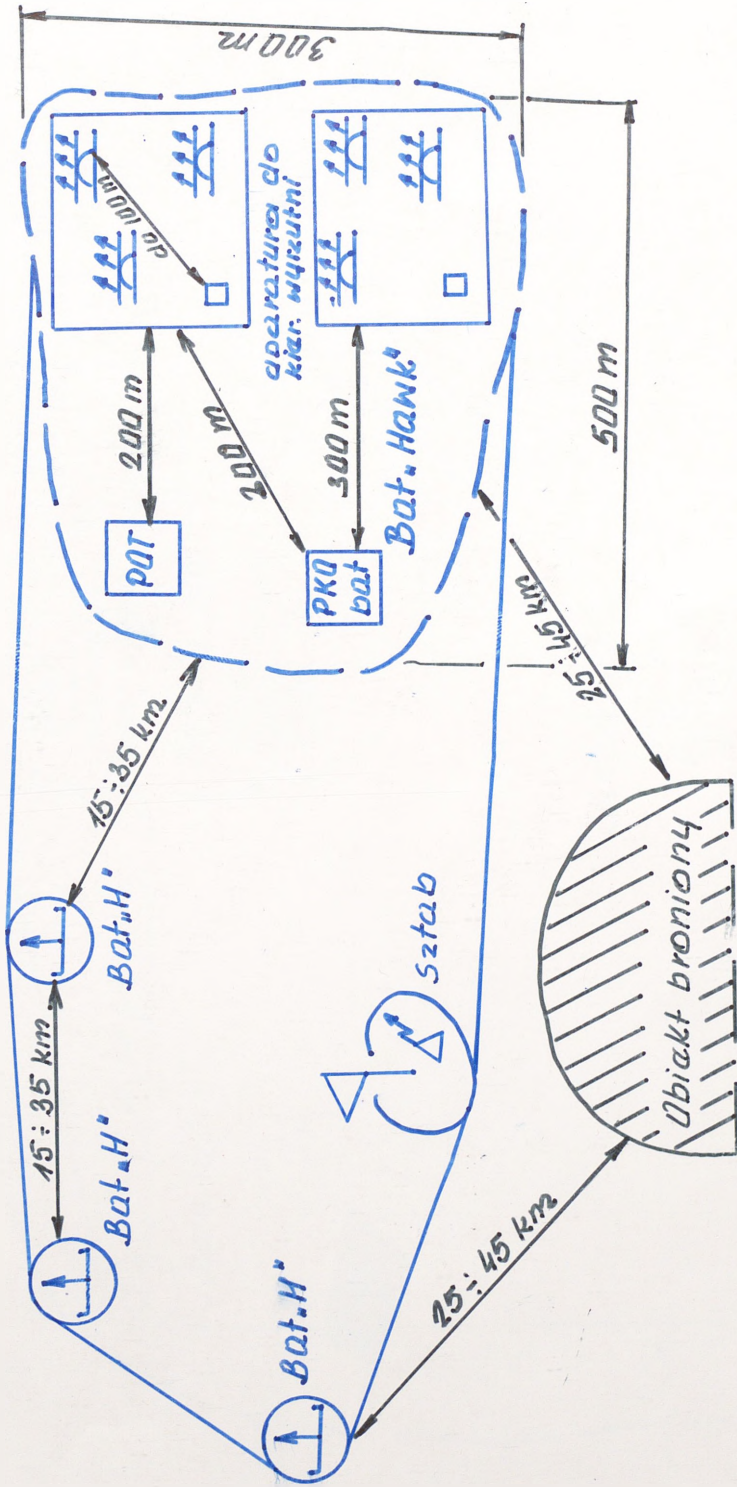

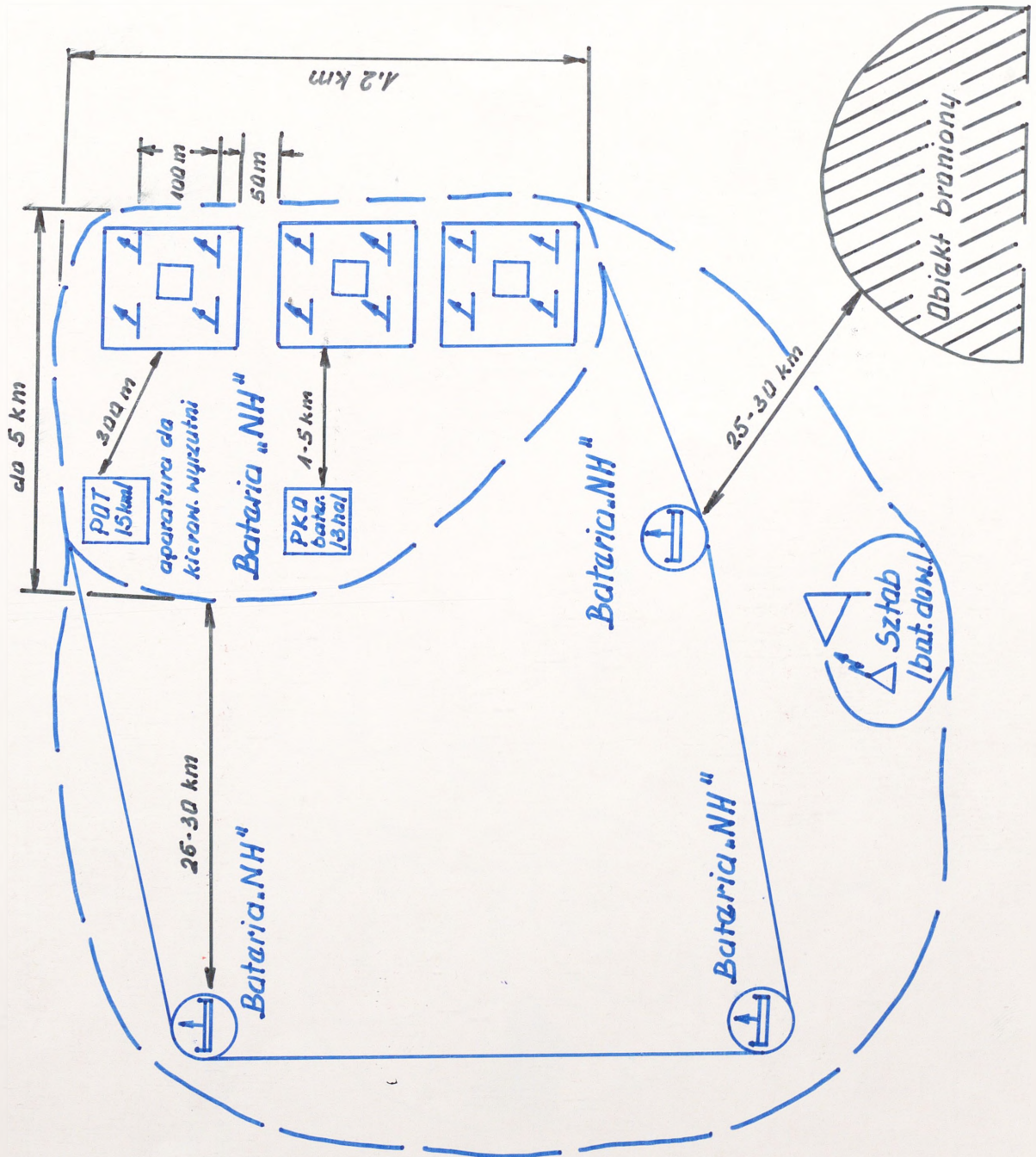
Trójzębowe ogrodzenie z siatki lub drutu kolczastego

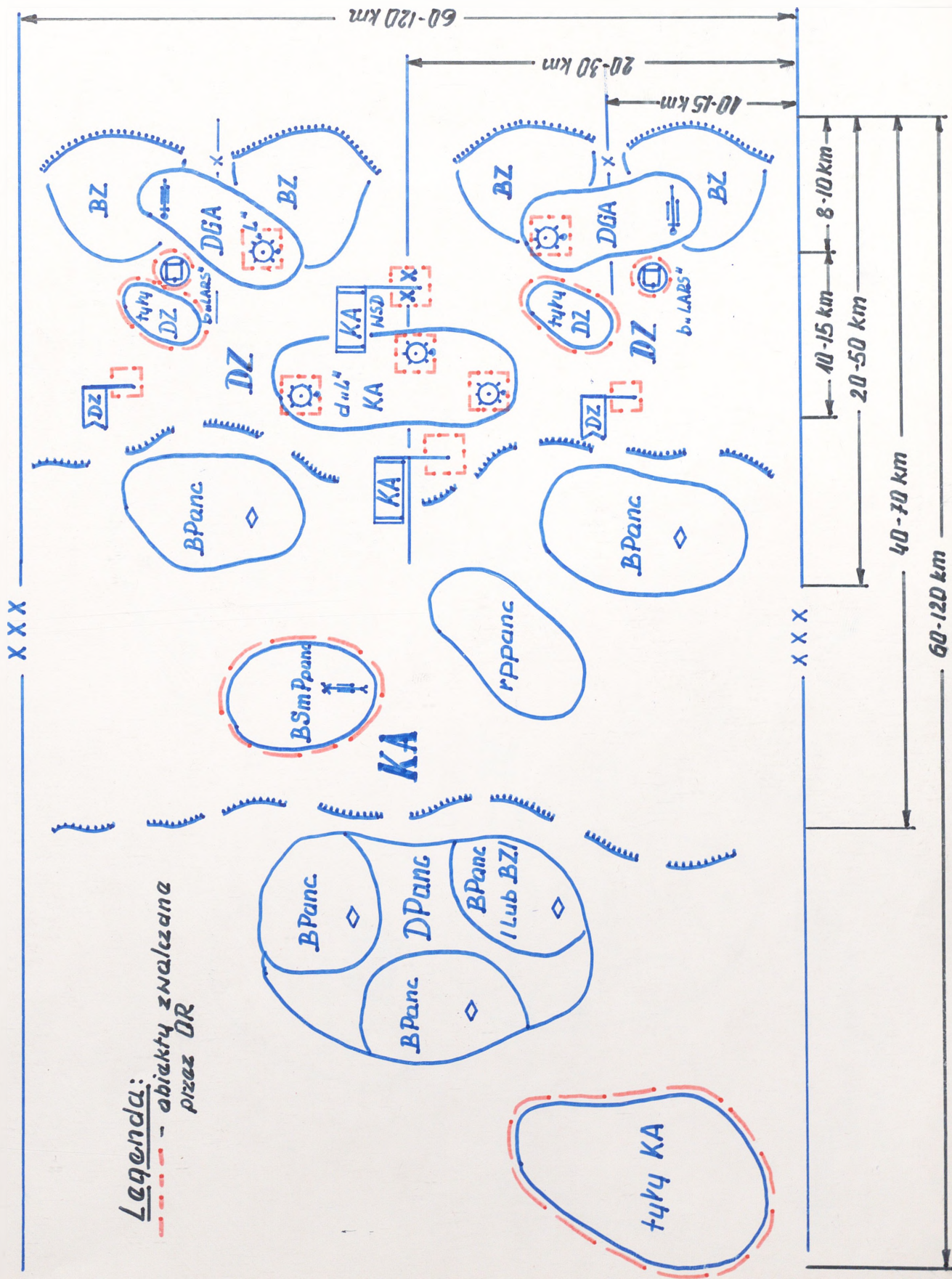
2. Przekrój podłużny magazynu amunicji jądrowej

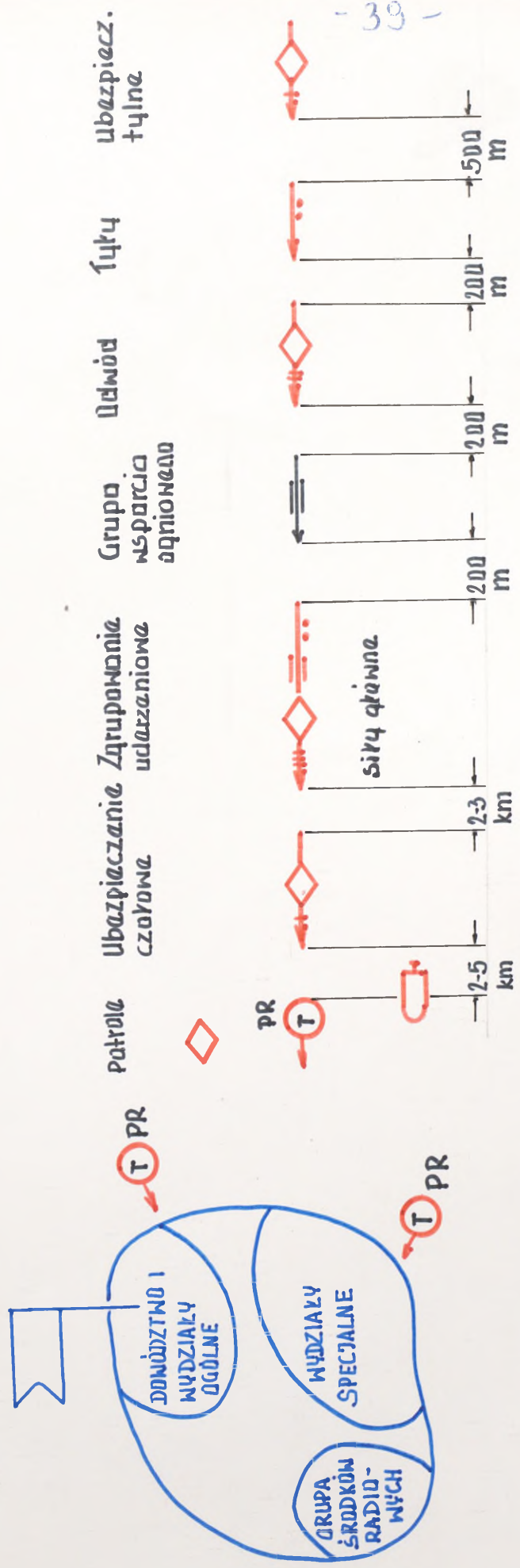
UGRUPOWANIE DIVIZJONU "HAWK" NA STANOWISKACH STARTOWYCH

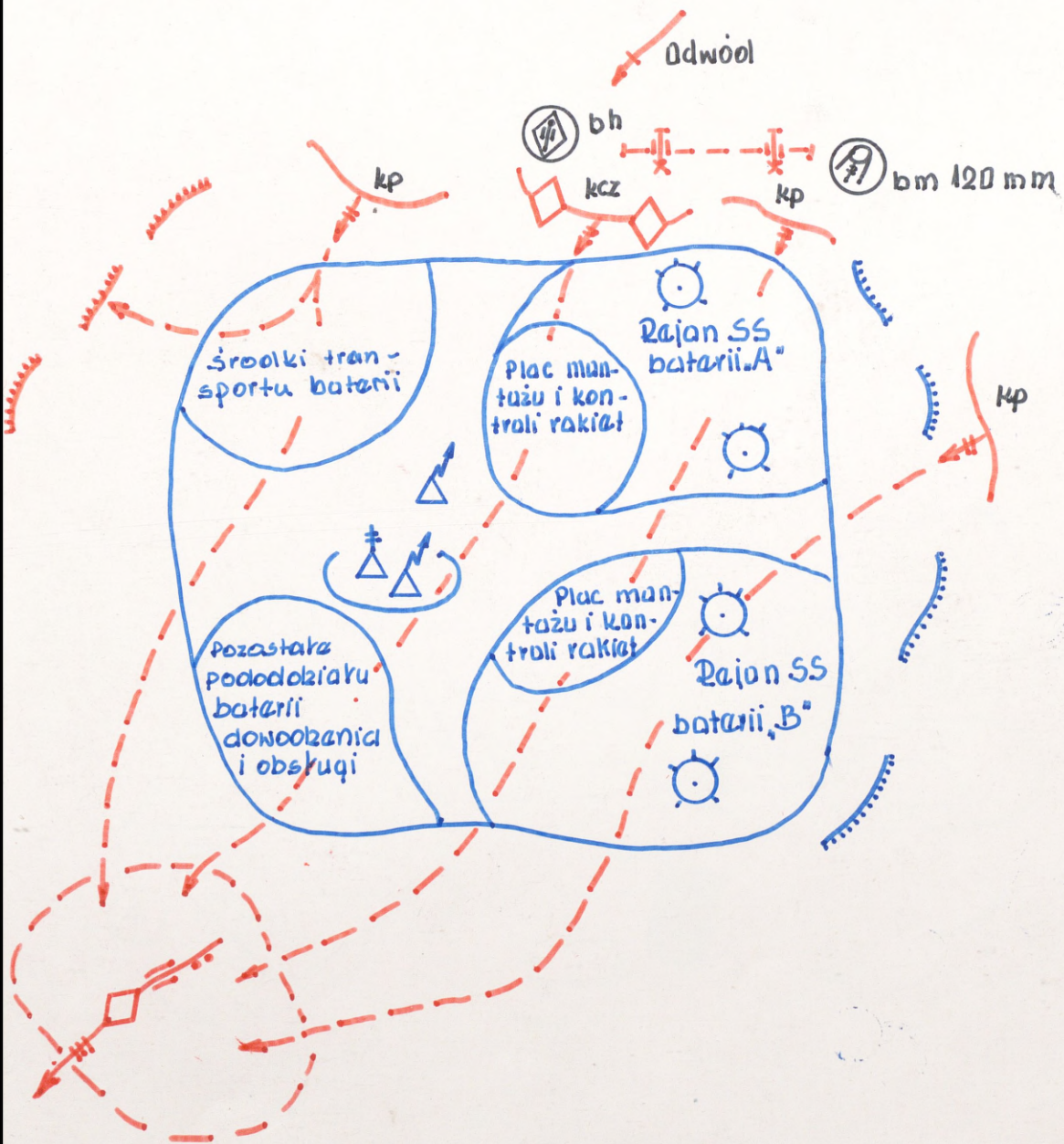

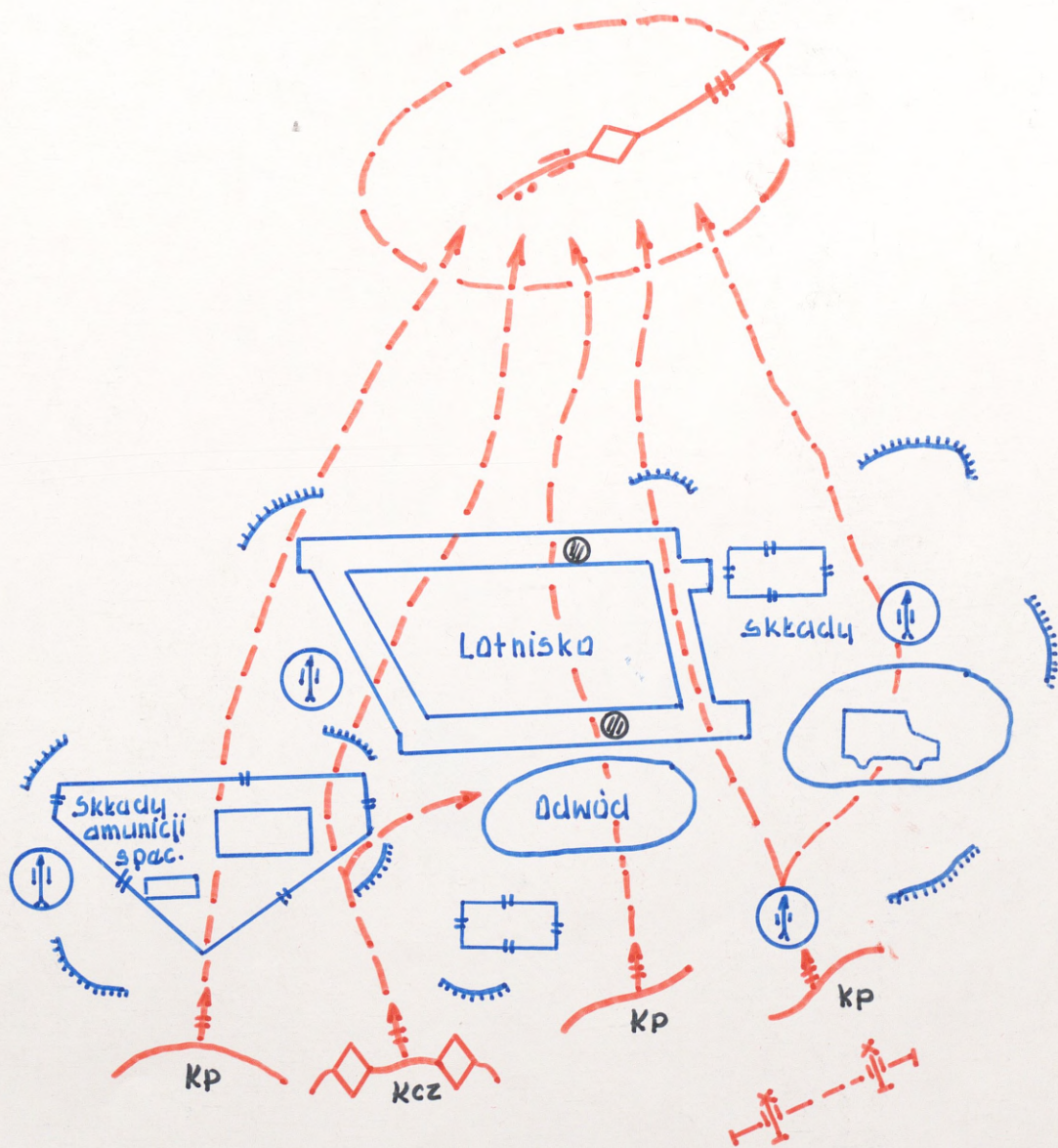
Ugrupowanie OW podczas marszu
/przejścia/ do obiektu w celu zniszczenia

Sposób działania OW metodą rajdową
podczas niszczenia baterii Honest John nieprzyjaciela
/variant/

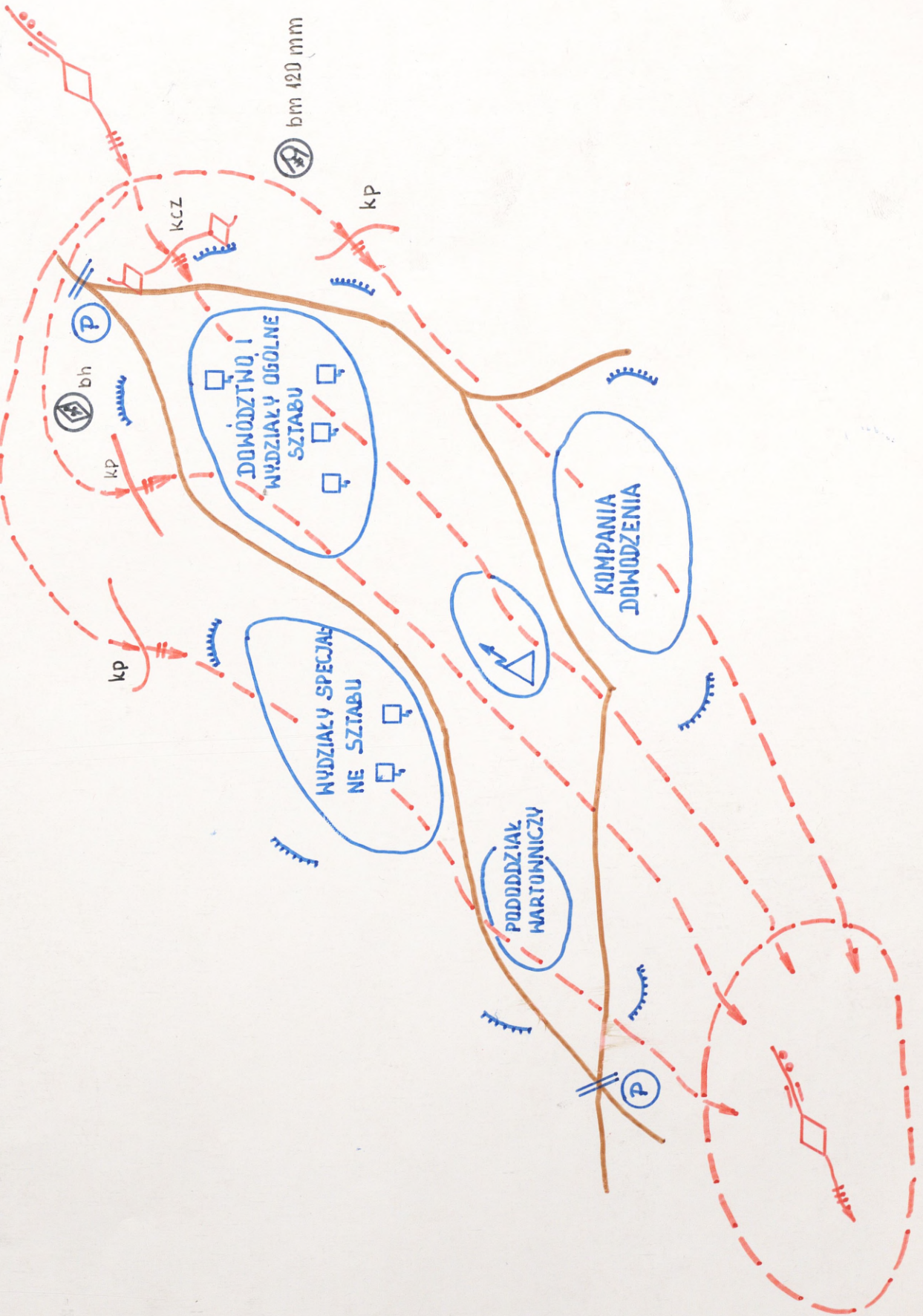

Sposób działania OW metodą rajdową
podczas niszczenia lotniska nieprzyjaciela /w natarciu/

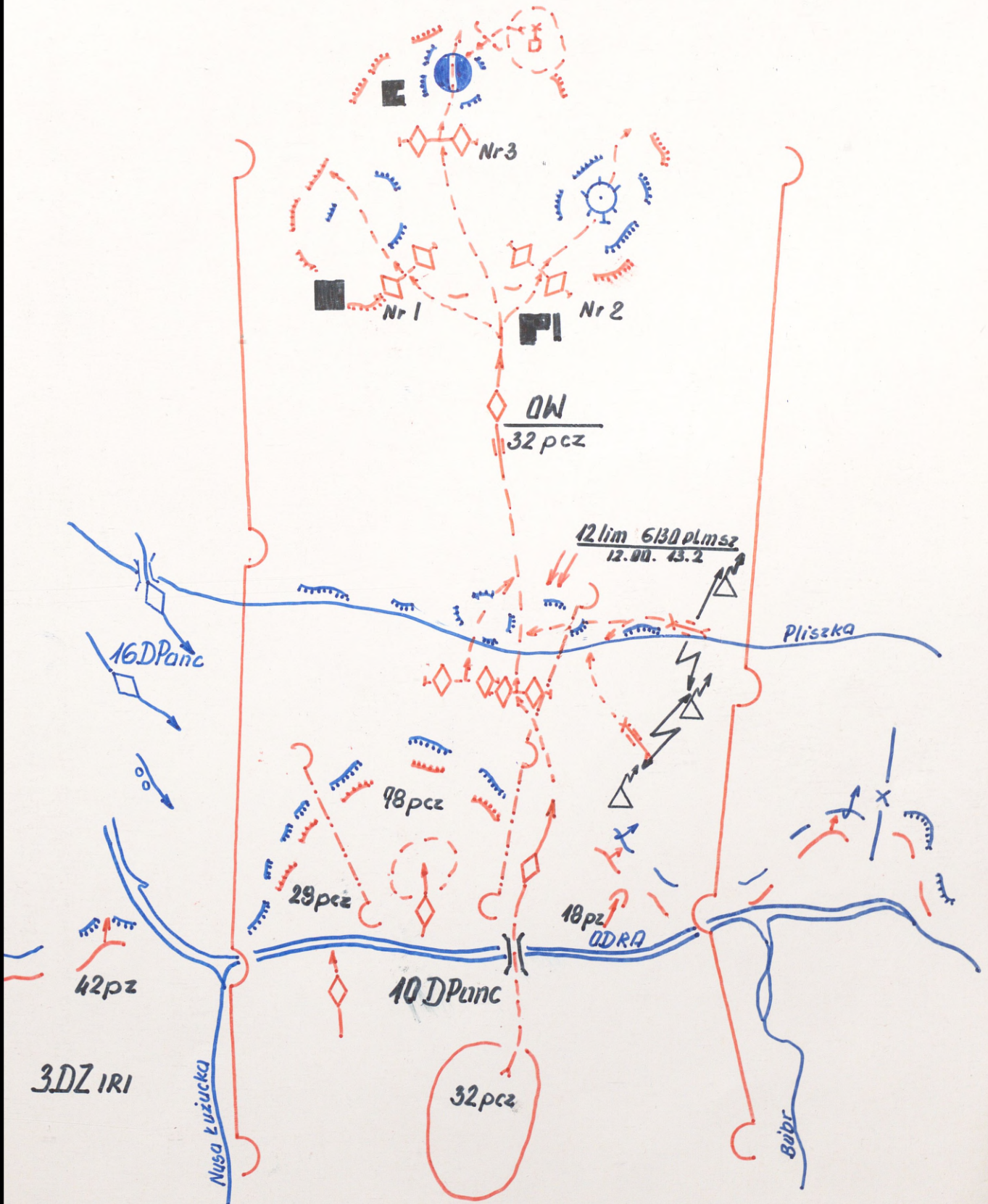

niszczenia stanowiska dowodzenia brygady / dywizji / nieprzyjaciela / w obronie /

- 42 -

DZIAŁANIE 32pcz 10 DPanc JAKO OW METODĄ RAJDOWĄ
W ĆWICZENIU "SZOP-78" SOW

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WF
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych

Kt ewid.

~~44258~~

